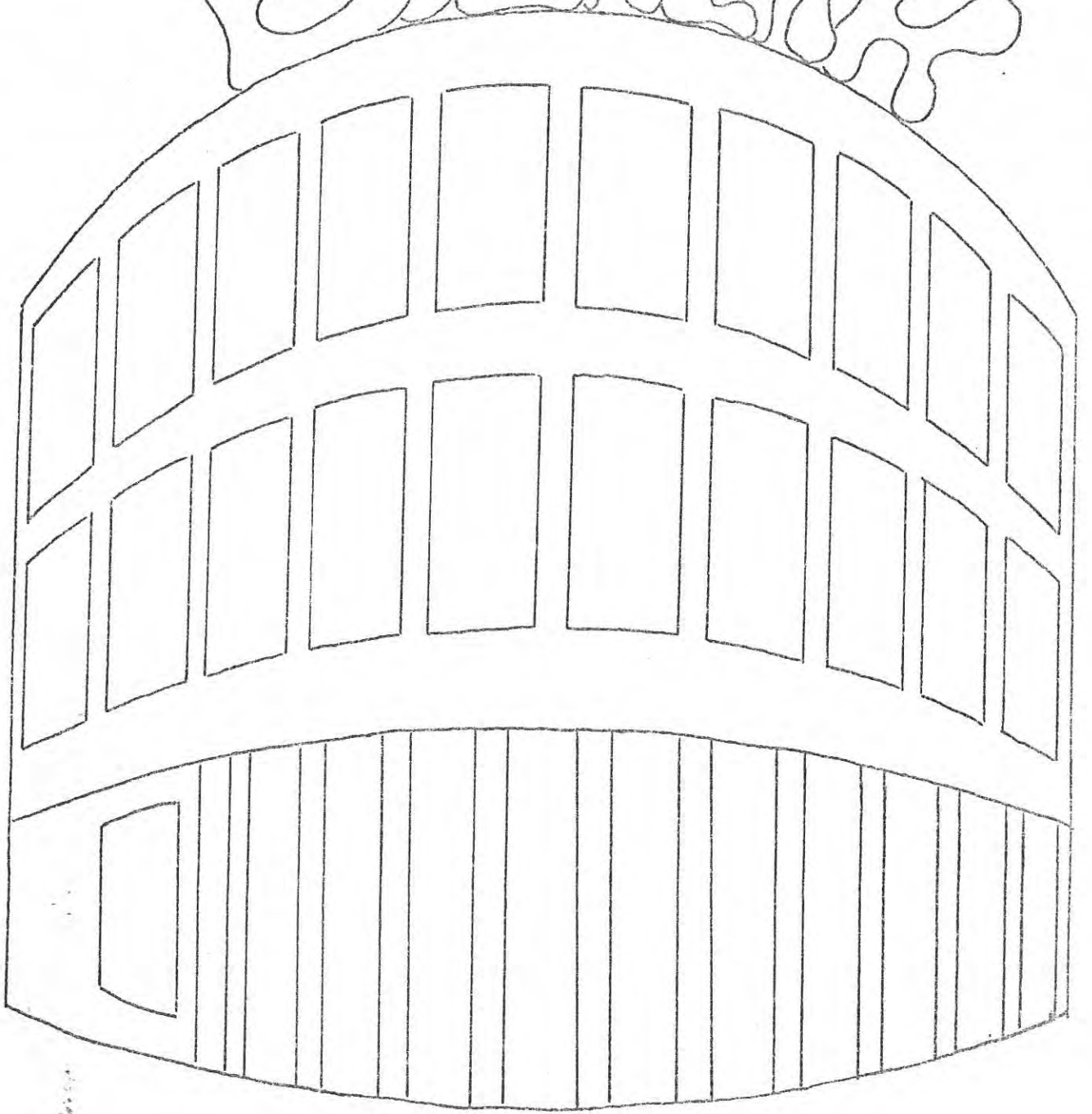

2014

1974-75 NR 4

Ontwerp voorpagina:
Bert van de Wiel (4b)

R E D A C T I E

Fred de Boer	(6e)
Irmina Burger	(4a)
Froukje Hijink	(4a)
Clara Hoving	(2g)
Frans Hoving	(5c)
Paul Kamp	(6e)
Adee Keppy	(4a)
Wanda Lauriks	(6b)
Paula Meyer	(5k)
Stephan de Smet	(5e)
Marco Swaen	(6e)
Yvonne Wiewel	(3a)
Adrie van der Wurff	(6a)
L.Th.H. Verzuu (eindred.)	

VASTE MEDEWERKERS

A.C. Braet
A.A. Peters
Mw A. van Straaten

Namens de oudervereniging
E.M. de Smet
Joh. Greivestraat 35
Amsterdam - West
Tel.: 132225

TYPE-PLOEG

Hans de Boer	(4b)
Fons v.d. Beckhout	(4b)
Bep Fontijn	(4b)
Hennie Horn	(4b)
Johanna Kroon	(4b)
Irma Müller	(4a)
Tineke van Oyen	(4d)
Carla v.d. Putte	(4d)
Els Vosters	(4b)

KEY - OPERATORS

B. Slimmers
Mw J. Slimmers-Martin

BOLWERK nr 5
verschijnt 14 jan. 1975
Kopy gaarne binnen
vóór 7 januari.

DE VLOOIEN DER LAKEIEN

"Zes jaar lang geschiedenisles: daar moet je heel wat van opsteken".

Wel, als ik Adri (BOLWERK nr 3, p.13) goed begrijp, dan heeft hij inderdaad van alles opgestoken, maar jammer genoeg alleen maar onbelangrijke zaken. Alleen maar kleine dingen, misschien wel aardig om te weten, maar toch niet wezenlijk belangrijk. De vrede van Versailles, de overeenkomst te Yalta, de theorieën van Marx, 6.000.000 joden vermoord, wat zijn het meer dan faits divers van het verleden, gebeurtenissen in de marge ?

Hoe het gebeurde, waarom het gebeurde, het volk, de cultuur, daar gaat het om, daar is de leerling in geïnteresseerd. En dat komt niet aan bod. Integendeel, de geschiedenisdocenten zijn, als rechtgeaarde vakidioten, zo verliefd op hun verdragen (geheim of niet geheim), op hun pausen en prelaten, zij zijn zo onder de indruk van hun helden van het verleden, dat zij niet meer zien wat wezenlijk is in de geschiedenis der mensheid. En die docenten hebben het voor het zeggen. Vandaar.

Lieve Adri, is het zó onnozel ? Stupiditeit tegenover leerlingen die hongeren en dorsten naar ware kennis ?

Als je werkelijk krities de geschiedenislessen onder de loupe wilt nemen dan lijkt me dat je om de volgende punten niet heen kunt:

1. Er is een wezenlijk verschil tussen sociologie (ook van b.v. de middeleeuwen) en geschiedenis. Mocht je eigenlijk liever sociologie hebben, dan houdt dat niet in dat dáárom de geschiedenislessen niet goed zijn.
2. Is er een doelstelling uit het vak geschiedenis zélf af te leiden ? Zo ja, dan moet dat de maatstaf zijn waarmee de lessen gemeten kunnen worden.
3. Zo nee, wat is/zijn dan de doelstelling(en) van de docent of sectie. In hoeverre verschillen die van die der leerlingen ?
4. In hoeverre is een bepaalde hoeveelheid basiskennis een noodzakelijke voorwaarde om het hoe en waarom van het verleden te begrijpen ? Hoeveel tijd blijft er naast dit bijbrengen van noodzakelijke basiskennis over om dieper in te gaan op het hoe en waarom ?
5. In hoeverre spelen de eisen voor het schoolonderzoek/examen, gesteld door het ministerie, een rol ?
6. In hoeverre speelt de "haalbaarheid" een rol; al dan niet be-

schikbaar zijn van materiaal, boeken, films e.d.

7. In hoeverre wordt de docent beperkt door de leerlingen (volgens mij een van de belangrijkste punten) ? En dan niet zozeer wat betreft hun intelligentie of motivatie, maar vooral wat betreft het ontbreken van een referentiekader.

Door het ontbreken van een referentiekader is het voor de leerlingen onmogelijk zich in te leven in het verleden, het te "verbeelden", waaruit het begrijpen van het verleden zou moeten volgen. Typerend hiervoor vond ik de beoordeling van het V.P.R.O.-programma Nederland 1938-48, dat door het gros van de leerlingen (5 havo en 5 vwo) bestempeld werd als vervelende verhalen van vervelende mensen. Hierbij kwam overigens ook duidelijk naar voren dat een groot deel van het programma hen ontgaan was omdat ik W.O.II noch in 5 vwo noch in 5 havo behandeld had.

8. Als een referentiekader noodzakelijk is om je bezig te kunnen houden met de meer "gewone" dingen uit het verleden, hoe breng je dat dan bij ? En wat is hierbij haalbaar en wat niet ?

Over de meeste van deze punten zou heel wat discussie mogelijk zijn. Maar alleen wanneer de docent zijn vak serieus neemt en hij een leerling vindt die dat ook doet; en niet een die er alleen maar op uit is een grappig stukje te schrijven waarbij de inhoud er eigenlijk niet zo op aan komt.

L.M. Janssen.

KRABBELS NAAR AANLEIDING VAN

I SCHOOLDAS (H.J.W. v.d. Wielen, BOLWERK 3-20)

P.X kent al jaren een meterslange blauwe geel-rood geblokte schooldas. Waarom echter andere scholen wel en wij ook ? Het al dan niet in geen enkel opzicht onder doen voor andere scholen heeft naar mijn smaak niets met meterslange (brom-)fietsgevaarlijke dassen te maken.

II LEVE HET NEDERLANDS ! (Elvire 5a, BOLWERK 3-23)

Een levende taal staat bloot aan talloze invloeden. Een van die invloeden is de onkontroleerbare import van woorden en begrippen. Juist deze import en de reacties erop zijn het bewijs dat de taal leeft. Het is daarom de vraag of "vreemdewoordenangst" niet eigenlijk angst voor vreemde invloeden is.

III SOOSKAARTEN (Robert Castenmiller en Ron de Jong, BOLWERK 3-30)

Weer een kaart erbij om te bewijzen dat ik ben wie ik ben. Weer een kaart erbij om ergens in te mogen (waar je anders in moet). Weer een kaart om te vergeten. Weer een kaart erbij om te (laten) stempelen. En een lijst waar op staat waar ik ben, wat ik uitgeef, hoelaat ik kom en wegga, met wie ik spreek, ter controle. Als ik zo moet, moet ik al niet meer.

IV PROFICIAT (H.J.W. v.d. Wielen, BOLWERK 3-32)

Redactie en medewerkers wens ik veel geluk en succes bij hun arbeid om ook de heterogeniteit van de school verder gestalte te geven.

Gilbert Kuster 6c.

bericht uit DE TUIN

De tweede handschoen is in welzijn gearriveerd. Eveneens, van een onbekende gever een aantal vellen doorsichtig plastic. Weer een ander heeft de kas van de kruidenclub verrijkt met de opbrengst van zijn oude kranten: f. 10.-. Wij zijn deze gulle lieden zeer erkentelijk voor hun bijdrage.

De afdeling Sport en spel van de oudervereniging heeft de club weer gesubsidieerd. Het geld is onmiddellijk omgezet in nieuw gereedschap: spitvorken, schoffels, schrepels, hakmes, bijl, metalen korf, reservestelen, etc.etc. Het is nodig eens een avond te organiseren om gereedschap te repareren. Wie heeft zin te komen helpen? Een aantal werkers in de tuin beseft niet welke enorme krachten worden uitgeoefend, als men een spade in de grond steekt en dan op de steel gaat leunen. (zie fig.)

Voorals de grond nat is, krijgt het blad zoveel weerstand, dat de aanhechting van de steel deze niet kan verdragen en afknapt. Dit opmerkelijke verschijnsel is reeds enkele malen gedemonstreerd; wellicht kunnen natuurkundeleraren en aanverwanten het verklaren.

Het is nog steeds nat in de tuin. Maar beetje bij beetje worden de perken klaar gemaakt voor de winter en beetje bij beetje vordert het schuren van het hout voor de kas.

Er valt wat te halen!

Voor liefhebbers is het volgende verkrijgbaar:

zaden om in de keuken te gebruiken: koriander, venkel, dille, anijs, gele mosterd, lavas.

zaden om plantjes te kweken: mosterd, koriander, heemst, stokroos, selderie, karwij, judaspennig, muskaatsalie, bolderik, wijnrut, bilzenkruid en doornappel (beide zeer giftig), hondstong, goudsbloem (calendula off.), vingerhoedskruid (giftig), juffertje in 't groen, papaver, klaproos, roomse kervel, alant, gezegende distel, korenbloem, Oostindische kers.

gedroogde kruiden: tijm, munt, marjolein, kamille, salie, rozemarijn, althea-wortel.

plantjes: kamille, alsem.

vers: mierikswortel.

Mierikswortel (*Armoracia rusticana*)

Als u het kruid niet kent, moet u beslist een stukje wortel komen halen. (Hoeft niet in de tuin te gebeuren, kan ook via lokaal 102).

De wortel is peperachtig van smaak, bevat allerlei mosterdachtige vluchtige oliën. Bijt op een stukje verse wortel: bij goede kwaliteit beleeft u de sensatie dat je oliën via neus en oren het hoofd uitvliegen. Vandaar: vluchtige oliën. Daarom is dit kruid zo geschikt voor het bestrijden van verkoudheden en andere aandoeningen van hersenuitlopers.

Dun geraspt of in smalle flinters gesneden is de wortel, zeer smakelijk op de boterham met ham; bij vet vlees in het algemeen neemt de wortel het machtige ervan weg, zoals mosterd bv. doet bij kroketten uit de automatiek. U kunt mierikswortel dus gebruiken als alternatief voor mosterd.

mundus bult decipi

Piustien-genoten en andere verworpenen der aarde, hoort allen toe! Ik verkondig u door middel van dit machinale manuscript de boodschap, mij ingegeven door de grote Zeus ter zuivering van het imago van een miniem deel van het lerarenkorps, van een bataljon dat zich gewoonlijk op pleegt te houden in de ruimten tussen het pieker- en hoofdbrekenslokaal 300 en het women's lib aksiesentrum 305. Een warm pleidooi wil ik houden voor dit vergeten deel van onze scholengemeenschap, dat lesuur in, lesuur uit in de branding staat om ons, onbevleete zieltjes, het woord te verkondigen, het woord dat vóórchristelijke redenaars bij wijze van spraakwaterval over hun publiek uitstortten, dat anderen ontsnapte uit de omheining van derlui tanden en dat weer anderen, die de onvergeeflijke fout maakten géén analfabeet te zijn in de tijd dat de zwijgende meerderheid dat wél was, op schrift gesteld is.

Piustieners, hulde aan dit dappere, zielige, voor twee derde deel baardige, vakbekwame esquadron docenten, bestaande uit de wijd en zijd als de bonte hond bekend staande H.G.W., ons aller drs. J.C.H. de G. en de beruchte drs. (A.A.)P. Waarlijk, broeders, gedrieën verdienen zij een staande ovatie uit het diepst onzer harten.

Allereerst u, heer Wessendorf, de enige edelgermaan in ons verheugde midden. Hoevelen hebt ge reeds vergiftigd met uw slinkse en verleidende blik! Hoeveler harten hebt ge reeds sneller doen kloppen door uw adembenemende inventarisaties van uw wereldreizen, studentenleven en Siamese katten! Dit snoezepoesig ongedierte moet u al minstens 3 oren, 6 paar vingers, 2 ogen, 2819 haren, 1 nek en 4 paar voeten van uw vege lijf hebben afgebeten; vergeeft u het mij

OFWEL

ode aan de classici

indien ik iets verzwegen mocht hebben. U bent een verrijking van de wetenschap door de wijze waarop u allerhande voorhistorische nonsens opnieuw aantrekkelijk maakt met behulp van uw onverbetterlijke en zelfs onnavolgbare verteltrant, die de meesten van ons, aliteraire lieden, ervaren als Klaas Vaak. Moge een veelvoud van driewerf hoera u treffen en zodoende uw rode blos in ijltempo naar boven worden gejaagd.

Dan u, doctorandus Peters, verguisd en aanbeden door menigeen. Gelijk de grote meester Cicero himself zwaait gij vervaarlijk met Via Recta en via recta en allerlei andere grammaticale en oratorische rubbish, die op zo meesterlijke wijze door de schrijfmachine is vastgelegd op hagelwitte, houtvrije vellen papier, op artistieke wijze bijeengehouden door een uiterst klein, kromgebogen staafje van zuiver koper. Met evenzoveel fanatisme hanteert gij de ijzernen regel-P der ablativi absoluti, dativi explicativi en, last but not least, genidati-ablehabsi.

Telkens wanneer gij op statige wijze door de catacomben der school waart, houden allen stokstijf de adem in en staan als vernageld aan de grond, terwijl ze trachten uit te brengen: "Ziet - daar gaat hij, de profeet!"

Hoe zouden wij - o tempora, o mores! - de stralende, vindingrijke, kwistig met borstels en krijtjes slingerende, ondeugende, In de Wolken wonende, Homerus-door-klievende heer J.C.H. de Greeve met wijnkleurige baard en drie e's kunnen vergeten in dit illustere gezelschap!

Ω, πόποι

(α.32)

Hoe vaak wierpen wij niet een blik op uw fraai-gecopicerde Homerus-hulpstencils? Hoe vele malen hebt ge ons niet in verrukking gebracht met uw onverbloemde citaten uit de scripturen van het komisch duo Nuchelmans en Diercks, wanneer u deze legendarische, gevleugelde en onsterfelijke woorden met een schrapende keel van ontroering tot ons spreekt: "...pagina zes en veertig..."

Waar zouden wij blijven als gij niet jaarlijks met de fraai-geillustreerde Imago-kalender liep te leuren, gelijk de vader van Kronos?

Piustieners, laat ons deze drie-eenheid eren, op onze knieën vallen voor deze niet-vervuilende lichtpunten in deze sombere tijd van energiebezuiniging. Zijn het tenslotte niet de heren Peters en de Greeve die met het verfrissende initiatief kwamen een permanente expositie aangaande de de fameuze Augiasstal te houden, respectievelijk in kamer 304 en lokaal 302? Lotgenoten, namens de onsterfelijke goden wil ik u stimuleren deze twee boeiende en hartverwarmende tentoonstellingen onverijld te bezoeken! Opmerkenwaardig is hierbij in lokaal 302 de enorme wandversiering, waarop op zeer eigentijdse wijze het thema "De Augiasstal" is afgebeeld. De versiering is geheel eigenhandig vervaardigd door de heer de Greeve zelf en een pikant detail, dat ik u beslist niet mag onthouden, is dat kleine gedeelten van voornoemde decoratie zo nu en dan aan de actualiteit worden aangepast.

Bravo, nobel drietal! Gij hebt ons al die jaren, in goede en in kwade lesuren, een indrukwekkende kennis van allerhande onbenulligheden uit twee sedert lang uitgeroeide talen bijgebracht. Gij zijt het, die in deze tijd van vernieuwing het culturele peil van de hedendaagse mensheid ouderwets hoog tracht te houden...en als wij oud zijn en versleten, dan zullen wij zeggen: "Het is ze gelukt, de helden!"

Eric Gene (4b)

LANGSLAPERS

VERHANDELING OVER DE LANGSLAPER,
of: DE PSYCHOLOGIE VAN DE LANG-
SLAPER.

Een langslaper is iemand die er een gewoonte van heeft gemaakt, ja zelfs een sterke behoefte toe gevoelt, later dan 10 uur des ochtends op te staan. Dit is een abstracte definitie. Wij kennen verscheidene categorieën langslapers:

- a. de chronische langslaper
- b. de weekend langslaper
- c. de incidentele langslaper (ook wel ongelukje genoemd)

Maar laten wij ons eerst tot de chronische langslaper beperken. De behandeling van diens gedragspatroon is zeer interessant en zal ons werkelijk nader tot de persoon die langslaapt brengen. Het is bijvoorbeeld zeer opvallend dat hij 's ochtends erg duf is. Het I.Q. staat dan werkelijk op nul. Naarmate de dag vordert komt de langslaper bij en wordt levendiger. Hij is op z'n best om een uur of twaalf 's nachts. Tracht nooit een langslaper te wekken. Gij kweekt dan zo'n persoon een psychische stoornis aan, ook wel l.s. (langslaap) syndroom genoemd. Hij is dan geneigd op ieder uur van de dag in slaap te sukkelen. Vooral godsdienst oefeningen beïnvloeden zulks zeer ongunstig. U ziet dat langslaperij een zeer ernstig probleem is. "Waarom slaapt iemand lang?" zult U zich ongetwijfeld afvragen. Deze vraag kan ik duidelijk beantwoorden met de phrase: "In het land der dromen is het zoet toeven". Het probleem is nu verheven tot een maatschappelijk probleem. Een oplossing ervan is alleen te bewerkstelligen door forse hervormingen en herzieningen onzer maatschappij. Ik roep hierbij dan ook een ieder op van deez' wereld een land der dromen te maken.

Over de incidentele langslaper (of ongelukje).

De incidentele langslaper is, wat het woord reeds inhoudt, een persoon, die zich van tijd tot tijd verslaapt, echter niet regelmatig, zeker niet dagelijks. Dit verslapen vloeit voort uit fysieke behoefte aan slaap. (Dit in tegenstelling tot de chronische langslaper). Deze fysieke behoefte heeft verschillende oorzaken:

1. tekort aan slaap in voorafgaande periode.
2. hevige geestelijke vermoeidheid die een terugslag heeft op het lichaam.
3. een teveel aan alcoholische dranken (in dit geval wordt de slaap ook wel roes genoemd)
4. een uiterst vermoeiend weekend.

Dit zijn de meest normale zaken; extreme gevallen zal ik thans niet noemen, doch zie de brochure: de extremistische langslaper. Opvallend is, dat het probleem van de incidentele langslaper niet verholpen kan worden (ook in tegenstelling tot de chronische l.s.). Ook al wordt deze maatschappij ideaal, de incidentele l.s. ondergaat geen enkele verandering, nee: de incidentele l.s. blijft zich incidenteel verslapen! De oorzaken hiervan liggen bij de normale oorzaken van de incidentele l.s. Want, ik herhaal: want zolang deze oorzaken niet opgeheven kunnen worden, blijven de incidentele langslapers zich verslapen.

Mijn conclusie luidt nu: de incidentele langslaper heeft in het geheel geen schuld aan zijn verslapen. Nee. De oorzaken van het verslapen hebben schuld aan het verslapen! De incidentele L.S. is slechts het slachtoffer van een beroerde samenloop van omstandigheden die leiden tot zijn behoefte aan slaap.

De bedoeling van deze verhandeling is degene die de incidentele l.s. moet straffen, beter inzicht te geven in de trieste situatie waarin de incidentele langslaper zich bevindt, en via dit inzicht de straf milder te maken of zelfs

te veranderen in een meelevend schouderklopje.

Over de weekend langslaper.

Over de weekend langslaper zal ik kort zijn. Hij is nl. niet zo interessant. Geen psychologische drijfveren beletten hem het bed te verlaten, doch slechts gewoonte. Een groot verschil tussen chronisch - en incidentele langslaper enerzijds, en de weekend langslaper anderzijds is, dat het langslapen bij eerstgenoemde groep VERslapen heet en bij de andere groep UITslapen.

De beweegredenen van de weekend langslaper zijn als volgt:

1. pure luiheid.
2. pure gewoonte.
3. om zich mentaal en fysiek voor te bereiden op de komende werkdagen (dit is slechts het geval bij intelligentsia)

Aan de weekendlangslaper is niets te doen en ik ben ten zeerste geneigd te zeggen: laat ze maar pitten.

Met oprechte dank voor de medewerking van de leerlingen (en leraren) van het Pius X lyceum, zonder wie wij niet in staat zouden zijn geweest deze interessante en leerzame ontdekkingen te doen.

Bernadette van Kuyk
Elien Groot (5k)

Post Scriptum: Wij zijn gaarne bereid om naar kritiek te luisteren of deze te lezen, doch wij zullen niet antwoorden, in de heerlijke wetenschap dat wij gelijk hebben.

VANDALISME

U weet niet wat vandalisme is ?

Wel, dat is de neiging om te pas en te onpas Van Dale te raadplegen.

Zoiets vingen we althans op uit de mond van niemand minder dan dhr. Th. Tel.

DE vlooien VAN Louis quatorze

Wat een opwindende lectuur,
BOLWERK !

Adri's Ode-aan-de-Historici was weer zo'n artikel dat een aanslag deed op mijn toch al zwakke gevoelens. Reeds in de tweede alinea, ongeveer op de hoogte van Potsdam en Jalta, was ik zo opgewonden geraakt dat ik eerst mijn plantjes ben gaan water geven om weer tot mijzelf te kunnen komen. Maar het haalde niet veel uit, want een paar regels verder las ik de zin die mij vélde, mij verpletterde: "De leraren moeten natuurlijk altijd een keus maken, dat is duidelijk."

Ik was ontroerd. Geveld verpletterd en ontroerd. Ik kom er rond voor uit: ik heb gehuild. Van ontroering, en van jalousie.

Ontroering, omdat er dus werkelijk leerlingen bestaan die begrijpen dat hun leraren t.g.v. allerlei dwingende omstandigheden hun enthousiasme moeten beteugelen, hun liefde voor het vak moeten kortwieken en de leerstof die zij hun pupillen aanbieden, op afschuwelijke wijze moeten verminken. Er zijn dus leerlingen die dat bevroeden, die er de tragiek van peilen, die samen met ons lijden.

Die dubbele verzekering die er ligt in Adri's woord "natuurlijk" en "dat is duidelijk" toont zo treffend hoezeer hij de zaak begrijpt, hoezeer hij achter zijn Ode staat, om deze komische moderne uitdrukking eens te gebruiken.

Ik zei: ontroering en jalousie. Ik ben jaloers op mijn collega's die jou, Adri, onder hun leerlingen mogen tellen. Door welke wrede speling van het Lot ben jij mij ontglipt en moet ik toezien hoe een van mijn vier charmante collega's Frans je keer op keer in haar lokaal mag zien verschijnen? Ach, ze waardeert het vast niet genoeg! Ik zou je ver-

wend hebben, ik zou als een Sinterklaas versnaperingen op je bank gelegd hebben. Een Mars of zo. Ik zou je ook verteld hebben over Louis Quatorze, want hij zit bij mij ook in de leerstof, natuurlijk. Dat is duidelijk. Over zijn geweldige pruik waarin volgens zeventiende eeuwse traditie menige vlooienfamilie een luxueus onderkomen had. De beesten! Ze hadden zich helemaal rond en blauw gezogen aan zijn adellijk bloed! En die arme Lodewijk maar afgunstige blikken werpen op zijn lakeien met hun kleine pruikjes, die ze met een enkel gebaar konden uitschudden als de vorst eventjes niet keek. Om nog niet te spreken van de dier-tjes die in 's konings hemd huisden. Met dat ingewikkelde Coucher en Lever had hij nooit eens de gelegenheid zijn hemd op ongedierte te inspecteren. De lakeien, ja, die deden dat wel tussen de bedrijven door in de bijkeuken of zo. Je zou dat begrepen hebben, Adri. En ook, dat geen enkele Fransman, koning, boer of edelman, ooit beschimmeld brood heeft gegeten. Ze blieden het eenvoudigweg niet. Het zijn kieskauwen hoor, die Fransen. Dat zie je echt te Hollandsch. Wij zijn zó zuinig, wij bewaren alles lekker lang. En dan gaat de boel wel eens beschimmelen. Zeker in ons klimaat. Dat was het, Adri. Toe, loop eens een keertje bij me binnen. Om me te troosten.

Louis Bianchi

Zolang de mens niet als goed onthuld is door de bevestigende liefde van de ander, blijft hij hangende in de streving naar verwerkelijking van zijn mogelijkheid tot psychische menswording; want de mens is pas mens in saamhorigheid met de ander en het andere.

Terruwe

OVER reclame GESPROKEN

Reclame is iets waar iedereen tegen schijnt te zijn, maar toch bereidwillig aan meewerkt. Het is geen kunst om te zeggen dat je zo tegen reclame bent, maar op de Firato en de Huishoudbeurs wel alle stands afloopt, haast wanhopig zoekend naar foldertjes om over de stickers, plakkers en posters nog maar niet te spreken.

De mensen werken maar al te bereidwillig mee aan ons reclamesysteem. Een goed voorbeeld is het krantenmenu in ons land. De Tijd, met hier en daar een enkele advertentie, kreeg van ons, consumenten en tevens zogenaamde slachtoffers van de reclame, geen enkel bestaansrecht, terwijl de Telegraaf, die vrijwel bestaat van reclame-inkomsten, gretig door alle lagen van de bevolking wordt gegrepen.

Tijdschrift-lezers doen in grote mate mee aan allerlei stomme prijsvragen die gehouden worden om de grote fabrikanten gelegenheid te geven in het desbetreffende tijdschrift reclame te maken voor hun produkt.

En dan heb ik het nog niet eens over de zendpiraten. Hoe populair was Veronica niet. Toch was zij een voortspruit- sel van de reclame. Elke

plaat werd opgevolgd door een of andere jingle. Toch was in het de meest beluisterde zen- der van Nederland, beluisterd door mensen die dan zogenaamd tegen reclame zouden zijn. Een klein kind leert na de woordjes Pappie en Mammie het woordje Loekie de Leeuw. De mensen denken er gewoon niet aan en praktizeren er niet over om tegen reclame in opstand te komen. Als zij rustig in de Alberts Corner zit- ten te keuvelen en er komt een man langs gehuld in een Caballero-blazer, die hen een Caballero sigaret al dan niet met filter, aanbiedt, nemen ze er liever twee dan één. Van een vliegvacantie komt men terug met een tas vol Transaviastickers, die men zeer gewillig en onnadenkend plaatst, waar de vliegtuig- maatschappij dit graag zou wil- len.

En ga eens kijken op de boven- ste verdieping van de Bijen- korf, alwaar de levensmiddelen- afdeling gevestigd is. De men- sen verdringen zich om ook een stukje Tosti, een minuscuul kopje thee of een met het nieuwste stuk Moulinex-appara- tuur gemalen wortel te bemach- tigen.

Wees gerust tegen reclame, maar maar dan wel echt!

René Stumpel

SCHOOLDAS ?!

Een Pius-tiener zonder school- das is geen Pius-tiener. Nou, ik heb een schooldas. Ik ben trots op onze school, onze mooie carré-vormige school. Ik ben trots op onze cour om een uur of twee, trots op onze school na een soos, op ons mo- nument, onze leraren, trots op de scheuren in de muren, trots op de overhead-projector, onze plante-bak, op de friet-kar

die onze school bezoekt, op het automatische toneelgordijn trots op ons schoolparlement, op het tapijt van de staf, op ons volautomatische copierap- paraat, op de mooie eindexa- menresultaten, onze eigen kruidentuin, op de afgeschafte werkweken in de zesde klas, de volautomatische toiletten, on- ze kapel, die eigenlijk hele- maal geen kapel is, op de lege flessen in de kapel, die we toch gezamenlijk maar leeg ge-

dronken hebben. Ja, je mag het gerust weten, ik ben trots op onze eigen school. En daarom draag ik een schooldas. Dan kunnen ze tenminste zien dat ik op het Pius-X-lycée zit. Ik heb de langste schooldas, want ik ben het trotst van iedereen. Misschien vraag ik de handwerkjuffrouw wel of ze ook een Pius-tien-trui voor me wil breien. Dan kan iedereen zien dat ik een Pius-tiener ben,

zelfs als ik mijn das heb afgedaan. Dan weten ze tenminste hoe een Pius-tiener eruit ziet en hoeven ze niet meer te komen kijken. Gelukkig maar, want ik heb liever niet dat iedereen het ziet, die rotzooi die troep, die grauwe massa, die kapotgegooide lampen van

En jij maar trots wezen !!!!!!!

René Stumpel

NAAR AANLEIDING VAN VERSCHILLENDE ARTIKELEN VAN HET VORIGE NUMMER

MARCO SWAEN 6E

BRIEF VAN OUD REDAKTIE-KOLLEKTIEF

Als altijd Lieve Lezers,

Terug naar Bolwerk, gefeliciteerd. Gefeliciteerd met de terugkeer van een blad, of liever van een begrip, dat inderdaad voor velen op "een of andere wijze" een rol in hun leven heeft gespeeld. Dat dit vooral geldt voor de leden van het laatste redaktie-kollektief hoeft geen nadere uitleg. De terugkeer van Bolwerk is dan ook aanleiding geweest om met enkele leden van dit oude redaktie-kollektief bij elkaar te komen om eens na te gaan waarom Bolwerk zoveel heeft betekend voor ons en voor diegenen, die het na zoveel jaren weer tot stand trachten te brengen. Aan de hand van materiaal dat wij nog bewaard hadden zijn wij in de geschiedenis van het schoolblad gedoken. Een overzichtje van deze bonte geschiedenis zullen wij u graag geven. Hierbij zullen wij vooral ingaan op de ontwikkelingen die ertoe hebben geleid, dat het blad in de 'roerige' periode van het eind der zestiger jaren verdween.

Het was in het Jaar des Heren 1957, dat Pius X zijn eerste schoolblad kreeg. Het initiatief ging uit van de tweede klas (toen de hoogste) onder leiding van de heer Verwey. Het blad verscheen naamloos en iedereen werd opgeroepen een geschikte naam te bedenken. Frank Fehmers kwam met de naam Bolwerk en kreeg daarvoor als tegenprestatie een jaarabonnement. Deze naam werd gekozen om twee redenen: ten eerste: je kunt het woord in twee delen ontleden, bol-werk, werk voor je ool zo gezegd (tenslotte is een lyceum bedoeld om de leerlingen een zekere kennis bij te brengen), ten tweede: de naam Bolwerk had iets van een 'burcht', een soort 'vesting'. Dat was nu precies de plaats die Pius X wilde innemen in de plaats van de middelbare scholen. Zo werd er toendertijd geredeneerd en ontstond de naam BOLWERK.

De hoofdschotel van het blad bestond uit gedichtjes, opstellen (bij voorkeur vervolgv verhalen), en verslagen van sportactiviteiten. Bolwerk in deze vorm sudderde door tot in 1966 klas 5E in dit blad geen spreekbuis van de school zag, omdat het 'onbegrijpelijk dor en duf was'. Hun provokatie tegen de toen heersende toestand kwam tot uiting in het verkiesbaar stellen van JORIS voor het amot van schoolvoorzitter en het uitgeven van een gestencild blaadje: "Rammei", afgeleid van 'rammen'. Zij oecogden een frisse wind door het houten schooltje te laten waaien, waarin zij wonderwel slaagden. Zelfs de kranten maakten er melding van (De Tijd, 2 november 1966). Van de kant van de leraren verscheen als reactie hierop het blaadje 'Stampeï', dat eveneens aageerde tegen de dufheid. Beide blaadjes hadden echter maar een kort bestaan: Rammei verscheen twee keer en Stampeï slechts een maal. De meest waarschijnlijke reden voor het verdwijnen van de blaadjes was, dat de inhoud niet verderkwam dan het signaleren van de algemene dufheid en zich niet bezighield met wezenlijke kritiek op de schoolsituatie. Deze hele affaire gaf wel enige impulsen aan Bolwerk, maar het blad steeg niet boven het voorgaande niveau uit. Een tijdje bleef het dreigend stil binnen de Pius X gelederen tot er in januari '68 een aksiegroep gevormd werd die, door middel van een pamflet, kritiek leverde op de ondemokratische verhoudingen op school. Na een poging dit de onderdrukken (dreiging van school gestuurd te worden, handtastelijk optreden van een der leerkrachten) nam de schoolleiding het initia-

tief over. Er werd een werkgroep van leerlingen (uitgezonderd de actieleden) samengesteld, die de opzet van een schoolparlement moest voorbereiden. Na een roerige verkiezingsstrijd werd dit parlement officieel geïnstalleerd (september '69). Tegelijkertijd verscheen Bolwerk "nieuwe stijl". Niet alleen veranderde de vormgeving, maar ook de inhoud onderging een drastische gedaanteverwisseling. De geheel nieuwe redactie, bestaande uit mensen die zich actief bezighielden met de democratiseringsbeweging, probeerde het blad een kritische functie te geven binnen de gehele school. Het blad had een thematische opzet en stelde vragen aan de orde als: "Wat is de relatie tussen school en maatschappij?", "Kun je politiek buiten de school houden?", en er werd informatie gegeven over zaken als drugs, Vietnam, Black Panther enzovoorts. Veel aandacht werd er ook geschonken aan de gang van zaken binnen het schoolparlement. (Schoolparlement= schijnparlement). De proza en poëzie, de produkten van het 'vervelende' onderwijs, werden niet uitgebannen, maar op de tweede plaats gezet. De aandacht voor politiek kwam voort uit de wetenschap dat onder het mom van "geen politiek op school" er tijdens de lessen toch allerlei politieke 'stokpaardjes' werden bereden. Bolwerk "nieuwe stijl" werd over het algemeen enthousiast ontvangen, zoals blijkt uit een toentertijd gehouden enquête, hoewel er vaak felle reacties kwamen op de zogenaamde "kommunistische en sociaalistische sympathieën" die de redactie zou koesteren. Al gauw echter stotte de redactie haar hoofd tegen een muur van censuur. Alle stukjes moesten zoals altijd door de schoolleiding worden goedgekeurd, maar steeds meer artikelen werden zonder opgave van redenen geschrapt. Een bekend antwoord van de schoolleiding op de vraag naar het waarom was toen: "Als je niet begrijpt waarom het niet mag, begriep je ook niet waarom het wel mag". De schoolleiding stelde onder andere dat de in Bolwerk gevoerde discussie een door de redactie bepaalde discussie was. Dit was een reëel argument, een van de weinige in die tijd, waarop de redactie een antwoord moest vinden, wilden de leden hun democratische pretenties waar kunnen maken. De oplossing die de redactie vond was deze: de redactie werd opgeheven en in plaats daarvan werd een open werkgroep opgezet. Deze werkgroep zou moeten bestaan uit mensen, die hun mening t.o.v. de school naar voren wilden brengen en gezamenlijk de verantwoording voor het blad wilden dragen. Op deze manier kon iedereen direkter invloed uitoefenen op de gevoerde discussie zonder dat er een vaste redactie (met een vast standpunt) vorm en inhoud van het blad bepaalde. Tegelijkertijd maakte de groep rond Bolwerk de censuurkwestie aanhangig bij het schoolparlement. Het schoolparlement sprak zich met meerderheid van stemmen uit vóór de opzet van de open werkgroep, die zich achteraf moest verantwoorden tegenover het schoolparlement. Ten aanzien van deze censuur zouden dezelfde normen worden gehanteerd als in de maatschappij. Van de kant van de schoolleiding is hierop echter nooit een reactie gekomen. Bolwerk bleef onder censuur van de schoolleiding staan, zonder dat hierbij een vaste en openbare norm werd gehanteerd. De bolwerk-groep reageerde hierop door binnen de kaders van de censuur hun standpunt toch zo scherp mogelijk weer te geven. In de hele discussie verschool de schoolleiding zich achter de vage kreet van 'het Vertrouwen' dat zij in de werkgroep verloren hadden. Om twee redenen was dit argument weinig steekhoudend:

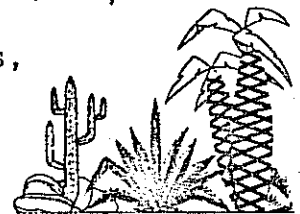
1. Er was geen sprake van een vaste werkgroep, zij hadden ten allen tijde de mogelijkheid het blad mede op te zetten net als ieder ander.

2. In de hele verschijsningsperiode van Bolwerk is er sprake geweest van censuur. Heeft de schoolleiding dan ooit vertrouwen gehad in wat voor redaksie dan ook?

Daarbij komt dat zij door deze discussie over vertrouwen de eigenlijke discussie over de censuur omzeilden. Zij vielen hiermee de personen aan in plaats van in te gaan op de geschreven stukjes. Aan het eind van het schooljaar 1969/1970 kreeg de groep van de schoolleiding te horen dat er geen geld meer beschikbaar was voor de krant, in september van het volgend jaar verscheen dan ook het laatste nummer van Bolwerk. De werkgroep verklaarde: "Zij heeft haar doel, een discussie-centrum, gevoerd uit vele richtingen, niet kunnen waarmaken, maar is daarentegen het VOORWERP van emotionele twistgesprekken geworden. Het is jammer en beschamend, dat onze scholengemeenschap er niet in geslaagd is zo'n veelzijdig blad voort te brengen. De redaksie heeft een poging gewaagd, maar is te eenzijdig bevonden. Bij de uiteindelijke "teraardebestelling" heeft het probleem censuur dé belangrijke rol gespeeld.

Dit is in het kort de reeds lang bestaande traditie van Bolwerk, waarbij de nieuwe redaksie zich aan wil sluiten. Ons inziens betekent het zich aansluiten bij een traditie meer dan alleen de NAAM van het blad over te nemen, zoals in de eerste twee nummers gebeurd is. Wij hopen dat uit het voorafgaande duidelijk is geworden wat die traditie werkelijk is, en dat hieruit een conclusie wordt getrokken, niet alleen door de redaksie, maar door alle scholieren. Ook willen wij duidelijk maken dat er een directe tegenstelling is tussen de functie van Bolwerk zoals die in de traditie is gegroeid en het huidige schoolsysteem. De problemen die wij hebben gehad waren niet zozeer te wijten aan een lullige schoolleiding, maar liggen verankerd binnen het systeem dat zowel ons als de schoolleiding heeft voortgebracht. Als jullie er interesse voor hebben, dan ligt er bij ons een hele stapel oude Bolwerken en andere stukken ter inzage. Ook zouden wij iedereen willen uitnodigen om een over de situatie van toen en NU te komen praten.

Hennie Heldens,
Wladyslav Podsada,
Wim Dekema,
Kees Lauriks,
e.a.

Reaksies graag via Bolwerk,
Materiaal ter inzage bij:
Hennie Heldens en Kees Lauriks,
Rustenburgersstraat 58'.

Vervolg v. p. 3

Volgens Mellie Uyldert is mierikswortel te gebruiken als schoonheidsmiddel. Men moet dan mierikswortel schaven, met wijnazijn overgieten, twee dagen in een gesloten fles in de zon laten staan, het nat afgieten en daarmee veertien dagen lang elke avond haar zomersproeten en andere huidvlekken afwrijven.

Wie offert zich op om deze methode te toetsen?

(O ja, mierikswortel moet u bewaren in vochtig zand, anders verliezen de wortels hun kracht).

Jan Hoving.

Pepernoten

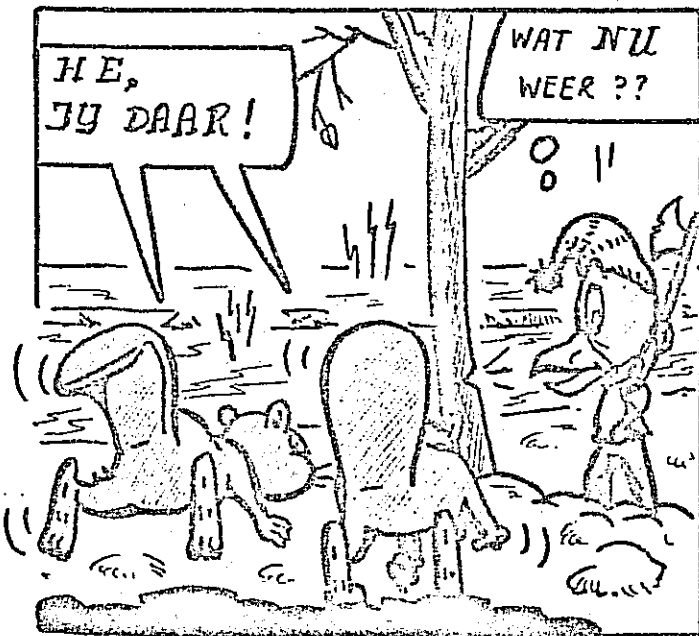
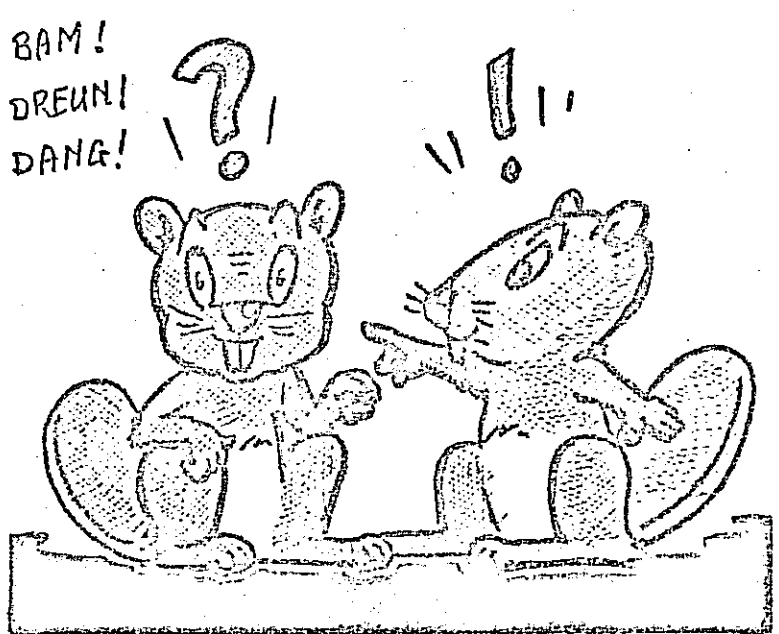
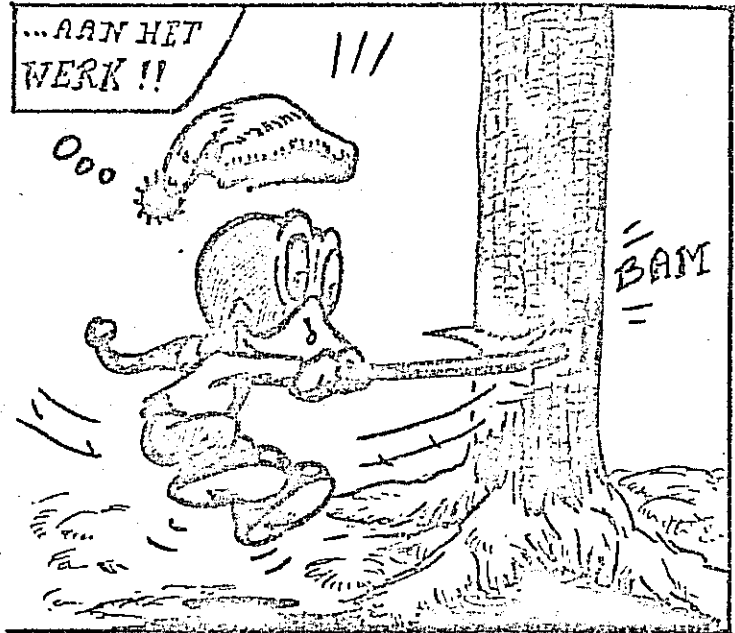
Men leze:

- 150 gr. zelfrijzend bakmeel
- 75 gr. bruine suiker
- 90 gr. boter
- 3 theelepels speculaas-
kruiden
- 2 eetlepels melk

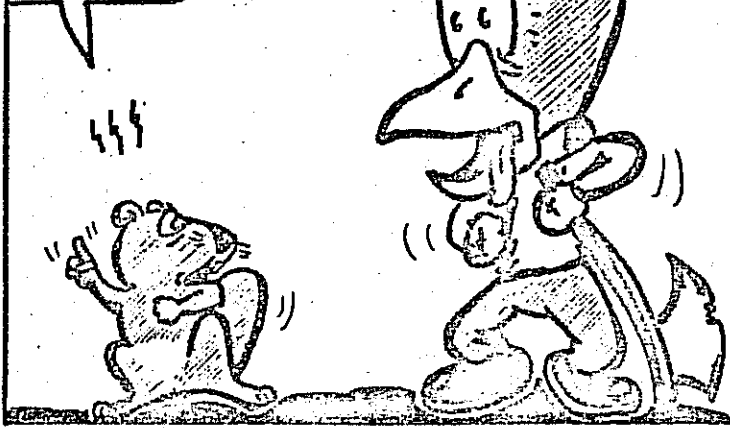
Kneed alles tot een soepel deeg. Vorm er bolletjes van in de vorm van lenekors.

Leg deze op een plaat en bak ze in de middelmatig hete oven (150°C) in ± 15 minuten goudbruin.

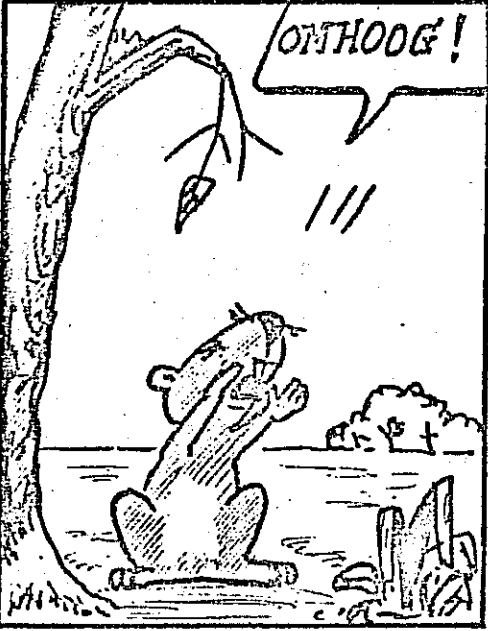
WD

JE HEBT
HET DUS
GEHOORD,
HÈ!?

HIIIIII!
HAW!
GRRR!

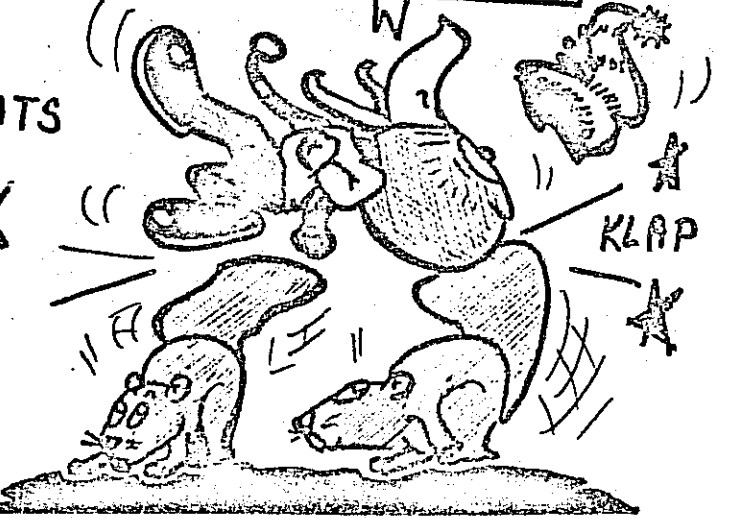
ONTHOEG!

BOEM

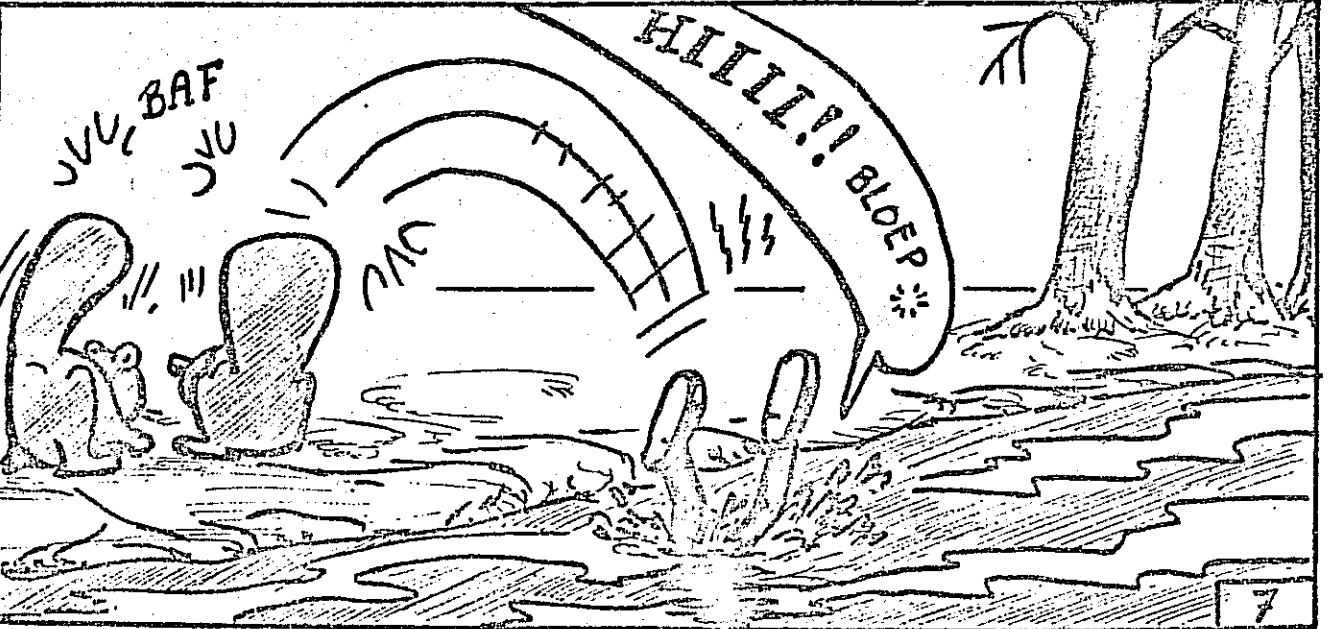
PATS

HELP !!

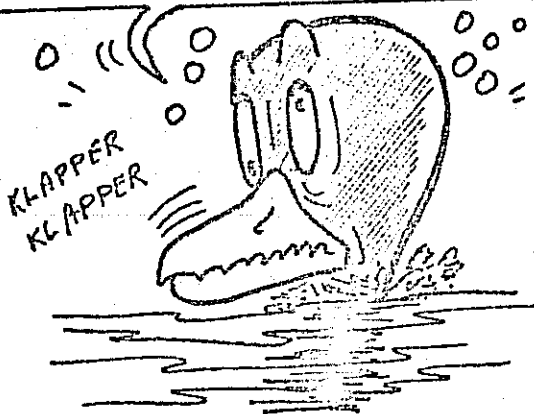
KLAP

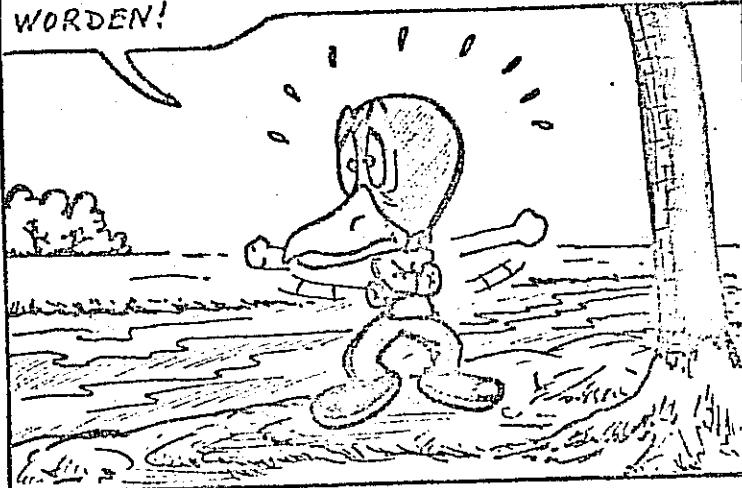
JU-BAF
JU

HIIII!! BLOEP

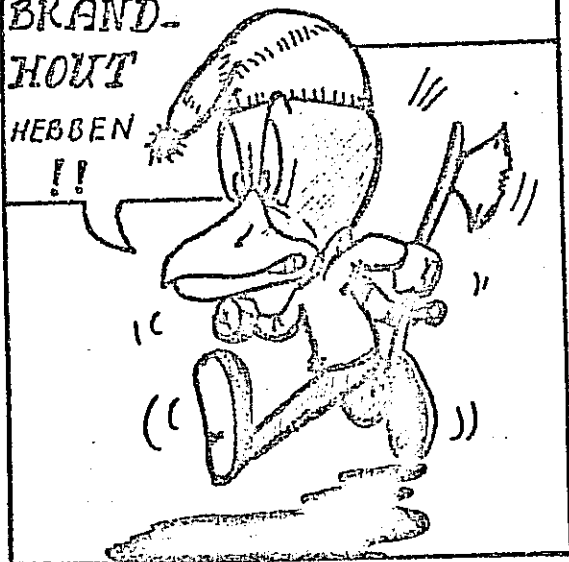
ONBELOOFLYK! ER MOET TOCH
AAN BRANDHOUT TE KOMEN
ZYN...

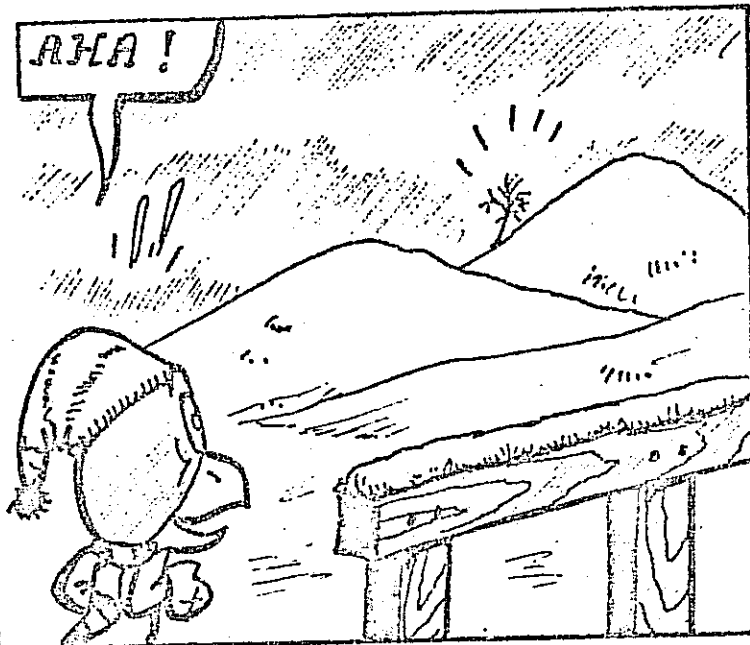
... ZONDER VOORTDUREND MET DE
MOEILIJKE OMSTANDIGHEDEN VAN DE
MIDDENSTAND GECONFRONTEERD TE
WORDEN!

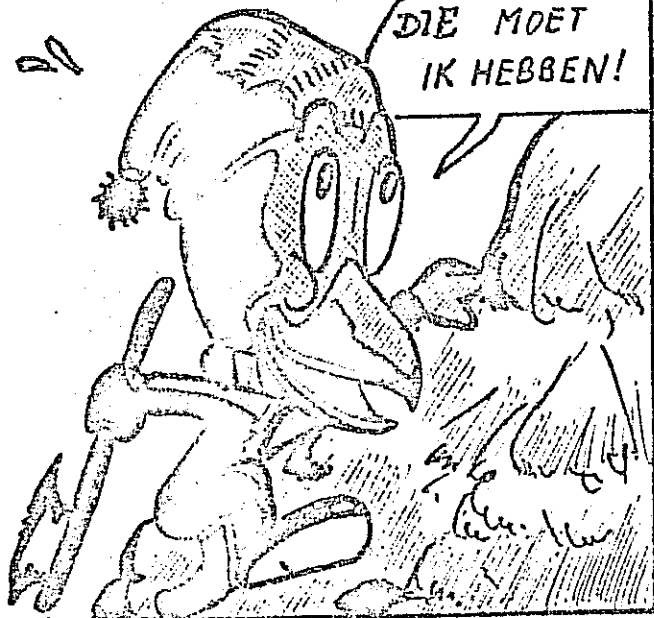
MAAR IK MOET EN ZAL
BRAND-
HOUT
HEBBEN
!!

AHA!

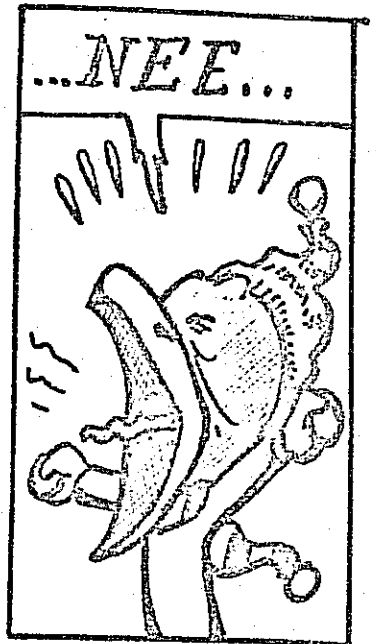
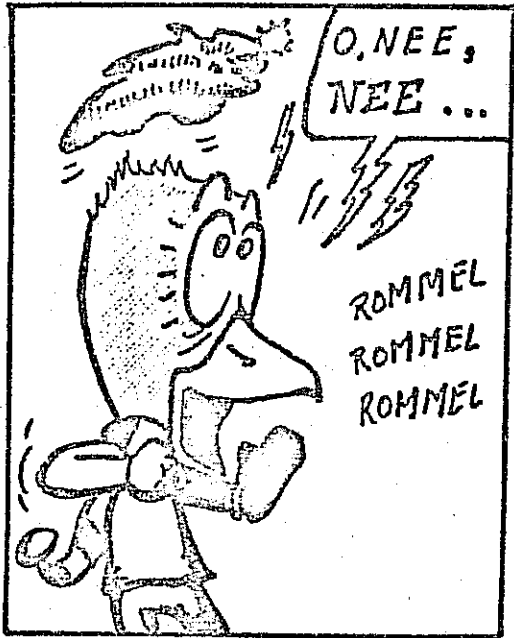
DIE MOET
IK HEBBEN!

NATUURLIJK HEBBEN
BERGGELTEN
NIETS MET BOMEN TE
MAKEN, MAAR TOCH....

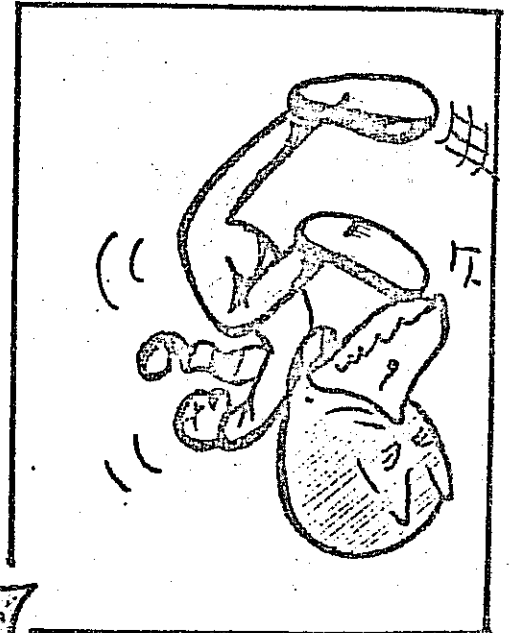
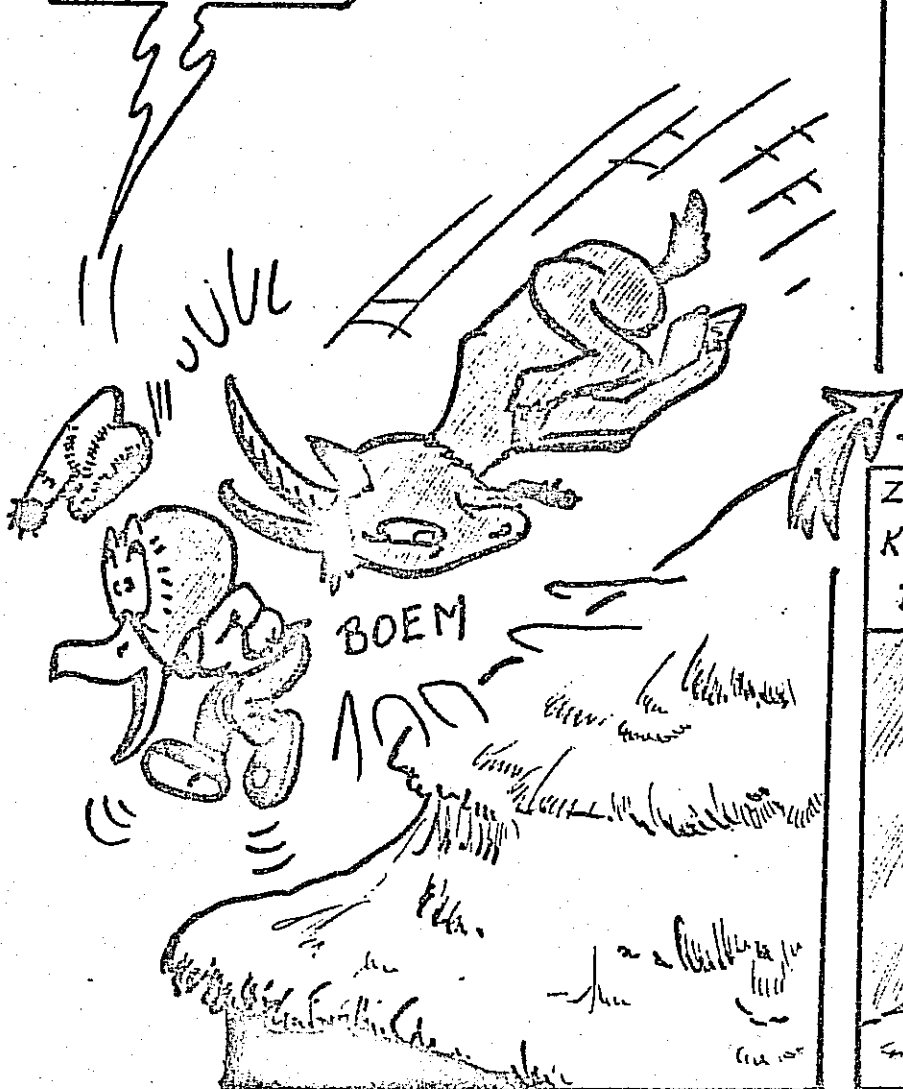

(GFW)

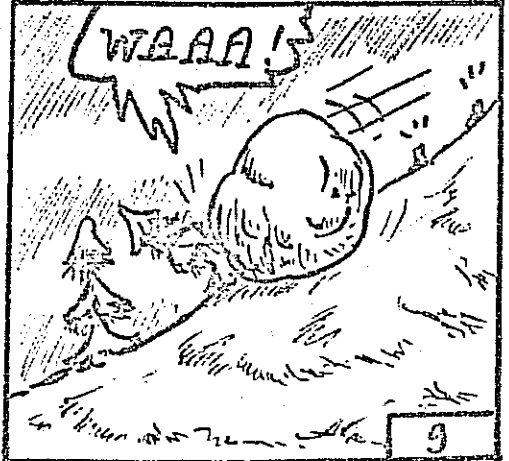

NEE !

(H&W)

ZO WORDT CASPAR
KRAAI EEN LAWINE,
DIE ...

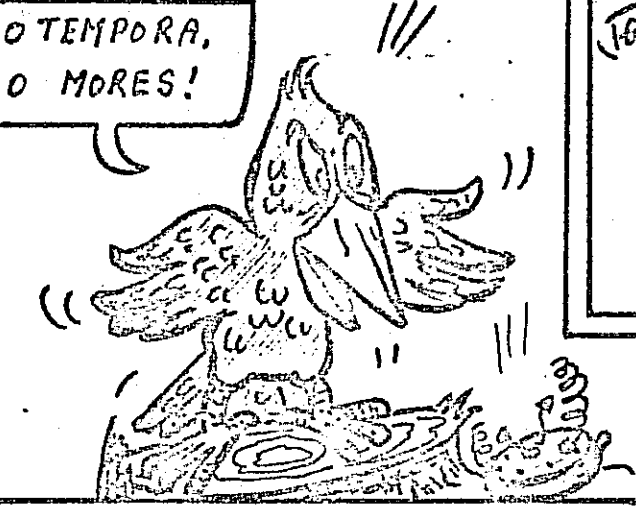

...HET BEVERBOS,

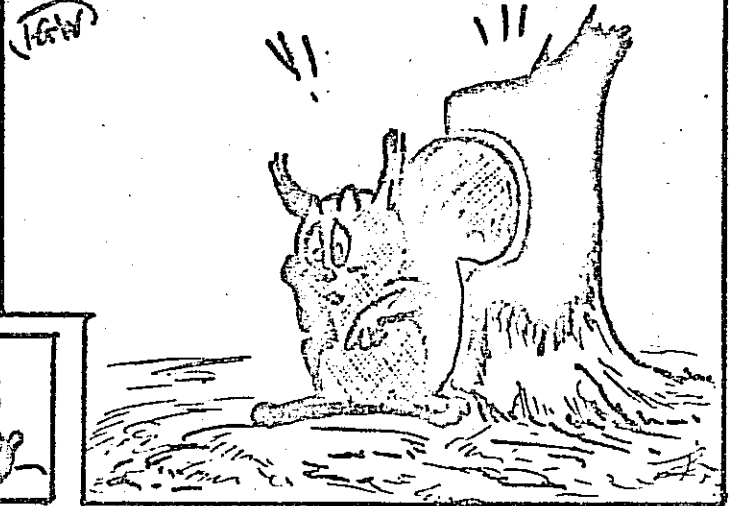

...DE SPECHTENBOOM, EN...

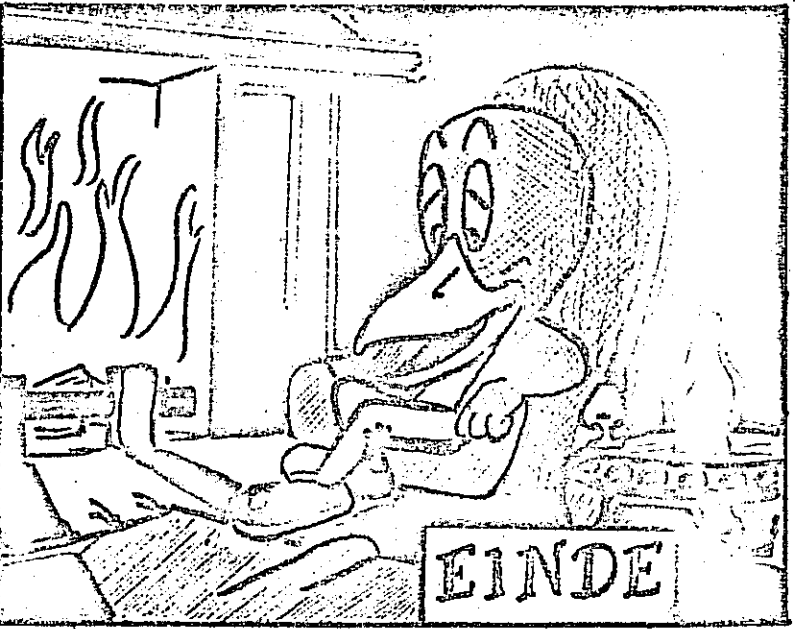
O TEMPORA,
O MORES!

...DE EEKHOORNBOOM TOT
BRANDHOUT MAAKT!

ZODAT...

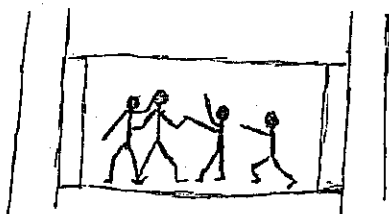

HOE VIND JE DIE ?

Het in het bos gelegen romantische witte koetshuis met zijn groengelakt houtwerk was de ruimte waar wij ons als groep ophiielden. Hier probeerden wij onder begeleiding van Piet, Wim en Pol(leke) die zichzelf liever als materiaal beschouwden, elkaar beter te leren kennen en daardoor jezelf.

Willekeurig werden kleinere groepen gevormd, meestal van een man of zeven, die steeds wisselden waardoor men wilde bereiken dat ieder met ieder in contact kwam. De dingen die in de discussiegroepen naar voren kwamen moesten in sketches, bewegingspelen, toneel, hoorspelen, e.d. omgezet worden. Zo werd b.v. door het schimmenspel, waarbij men schaduwen op een scherm laat vallen, duidelijk de vrees uitgedrukt om na de werkweek weer volledig terug te vallen in het oude patroon.

De groepen waren in staat om gescheiden van elkaar in div. ruimten in een rustige omgeving met de opdrachten bezig te zijn. Ook tijdens de maaltijden (waarin wij de resten van de vorige dagen terug konden vinden) koffie- en theetijd, later op de avond ja zelfs tot diep in de nacht, was er een gezellige sfeer en was men met elkaar bezig.

Zelfs op de slaapzaal kon deze sfeer niet gestopt worden. Tot ongenoegen van bepaalde personen, waaronder een die de volgende ochtend met een verzuurd gezicht en op één schoen de eetzaal betrad.

Zijn grieven over het gedrag van de groep, werden door iedereen geaccepteerd en zodoende deze persoon ook. Want acceptatie van 'n persoon zoals hij is, is ondermeer van belang voor het vormen van een goede band in de groep.

Behalve acceptatie zijn het vertrouwen van 'n persoon in de groep en het wisselend initiatief van belang voor het versterken van deze band. Met wisselend initiatief bedoelen we dat een persoon 'n voorstel doet wat een activiteit tot gevolg kan hebben, wat weer een voorstel kan veroorzaken. Deze aspecten zijn ondermeer noodzakelijk voor het vormen van een ideale groep.

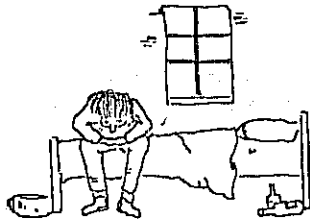

Het werken binnenshuis was somigen echter te zwaar en zij wilden graag eens naar buiten. Zij werden in hun eisen tevreden gesteld toen men besloot een strandwandeling ('s avonds) te maken. Gut wat origineel ! In ieder geval hebben de Nederlandse) S(poorwegen) en café-restaurant "Zonnehoeck" te Bloemendaal een goede avond gehad. Bovendien werd de volgende ochtend door een strandjutter op het strand nabij Zandvoort een zoutvaatje, een lege cognac fles en een gebroken strandpaal gevonden. Tijdens deze wandeling besteedde men meer aandacht aan elkaar persoonlijk en dit werd de volgende dag in discussiegroepen en vormen van expressie verder uitgewerkt.

Des avonds werden een aantal cabaretstukjes opgevoerd waaruit wij voor u de volgende grap selecteerden:

Hoe noemt men een amira-tampon met een rechte top?

Juist ja, een amira-tampon topless; hé, hoe vind je die ?

Tijdens ons koffieuurtje kregen wij het verblijdend bezoek van dhrn N. Wegbrans en A.A.Peters. Zij voelden zich weldra thuis en maakten een gezellig praatje met de leerlingen en de aanwezige leerkrachten Leo, Mieke en meneer Hupsch. Loeiende Leo (met onze dank aan Kas) was altijd zeer intensief betrokken bij de activiteiten en werd hierin niet gehinderd door Vrij Nederland dat onafscheidelijk aan hem verbonden was.

Mieke was altijd gezellig bezig en dan weer hier dan weer daar te vinden.

De heer Hupsch was de laatste avond volledig in zijn element. Wij menen echter te moeten opmerken dat hem het doel van de werkweek misschien enigszins onduidelijk is overgekomen, daar hij in enige mate het vertrouwen van bepaalde personen, naar onze mening beschaamd heeft.

Misschien mogen wij dit wijten aan het feit dat hij geen duidelijk onderscheid heeft kunnen maken tussen werkweekgangers en schoolkampgangers.

Daar verscheidene Vieux en Berenburgerdrinkers die avond hun bed niet meer konden vinden, kwamen zij de volgende en laatste ochtend met slaperige ogen en zware hoofden op de evaluatie (nabespreking). Ondanks dit werden er toch nog een aantal vinnige dingen opgemerkt, ondermeer dat we zelf het initiatief moeten nemen wil het contact en de sfeer behouden blijven. Wij vinden dan ook dat het afschaffen van de werkweek in de zesde klas een onvergevelijke blunder is geweest; blijkende uit de bedroefde gezichten der zesde klassers bij vertrek en aankomst.

Vermoeid door de tentamens en het gemis aan vakantie is de werkweek voor hen juist een mogelijkheid tot ontspanning, en weet - gebrek aan ontspanning zal negatieve gevolgen hebben op de schoolresultaten.

En bedenk ook nog even dat wij volgend jaar ook zesde klassers zullen zijn - hopelijk !

Vieux en Berenburger,
pikant maar toch ondeugend.

Franus Hoving
Stephan de Smet

VERDEEL-EN-HEERS-PEDAGOGIE

De reactie van P. op mijn vorige stukje gelezen? Ik vrees van niet. Dat is jammer en ook zeker niet de bedoeling van de schrijver. Daarom zal ik het nog even aanhalen. P.(eters en wie er nog meer achter het "ons" mogen schuilen gaan) meent: "Voor een werkelijk gedegen discussie over dit belangrijke onderwerp lijkt ons Bolwerk niet zozeer de aangewezen weg."

Ik had mijn stukje dus naar het Weekblad moeten opsturen. Toch heb ik mijn kopij niet per ongeluk bij Leo ingeleverd: mij leek Bolwerk nu precies wél "de aangewezen weg".

Het is kennelijk nog steeds niet doorgedrongen. Of dit is het wel, maar "men" is het niet met mijn visie op de functie van een schoolblad eens.

Ik vraag me werkelijk af welk redelijk bezwaar er bestaat tegen een gedegen discussie hier en nu over principiële gedachten van o.a. de leider van onze schoolgemeenschap. Voert zo'n discussie te ver, wordt het te moeilijk? Men vergelijke de materie die H. Baart c.s. aansnijden! Nee, het ligt een pietsje ingewikkelder. Laten we overgaan tot een historische excursie.

Jaren geleden zat ik samen met Ton Peters in de voorbereidingscommissie van het schoolparlement. Je weet wel, je had toen die mode dat leerlingen dachten mee te mogen en kunnen praten over de gang van zaken op hun eigen school. Ton hield er toen een heleboel minder rectorfähige gedachten op na, maar op één punt waren we het toen al oneens. Ik zag het schoolblad als dé plaats waar leraren en leerlingen op voet van gelijkheid zouden kunnen verkeren, zoals dat toen luidde. Nee, vond Ton, een schoolblad is voor en van de leerlingen. Voor zover leraren ermee te maken

hebben, dienen ze zich te beperken tot het verbeteren van spel fouten en het organiseren van een goede distributie. Mocht een leraar eens iets willen schrijven, laat hij het dan neerbuigend en voor de simpelste brugklasser begrijpelijk doen. Geen grote mensenproblemen in grote mensentaal.

Het is duidelijk dat deze visie wortelt in de aloude verdeel-en-heers-pedagogie. De leraren hier en de leerlingen daar. De leerlingen in de banken, op de cour en de soos, de leraren achter de kathedraal, in de lerarenkamer en bij moeder-de-vrouw. De leerlingen mogen dit (ongeïnteresseerd erbij zitten), de leraren mogen dit niet (verveeld naar buiten kijken als een leerling op een mondeling tentamen zit te stuntelen).

In deze filosofie, ik schreef het reeds eerder, ziet men het schoolblad als een buiteltuyn voor schrijfgrage leerlingen. Hopelijk schrijven ze goed en vooral netjes, want dan maken ze nog reclame voor de school ook. Het blad is immers in deze kijk een visitekaartje van de school. In de huidige formule van Bolwerk is deze visitekaartfunctie nog sterker. (Heeft u het openingsartikel van het vorige nummer met de goede eindexamenuitslagen gezien? Miste u net als ik een opschrift tussen haakjes?)

Tegenover deze opvatting plaats- te ik en plaats ik nog mijn idee van een schoolblad als platform voor gedachtenwisseling voor alle geledingen op hun eigen niveau. Als een roepende in de woestijn? We zullen zien.

A. Braet

DE WERKWEEK TE SANTPOORT

Er is mij gevraagd iets te schrijven over mijn ervaringen tijdens de werkweek. Om niet in herhaling te vervallen over wat er allemaal aan activiteiten te beleven viel, zou ik liever over de resultaten en ervaringen van anderen willen schrijven.

Er werden n.a.v. abstracte ideeën discussies gehouden die later concreet werden uitgevoerd in de vorm van toneel, cabaret, dia's, reportages etc. Het thema wat centraal stond was "jezelf", met als vraag wanneer je nou werkelijk jezelf bent en wanneer niet, waardoor sommige personen gingen twijfelen of ze zichzelf wel kenden of wilden kennen. Je ging jezelf onderzoeken, met anderen praten en je kreeg soms zelfs een mening van anderen te horen; hoe ze over je dachten.

Aan het eind van de week, vrijdag dus, werd er door alle groepjes, samengesteld door het aloude telsysteem, een nabeschouwing gegeven die door slimme Josje nog net op tijd van de wand werd geplukt. Ik zal proberen om die meningen een beetje te combineren.

Het valt niet te ontkennen dat je kwalitatief en kwantitatief mensen hebt leren kennen. De meeste mensen zijn in de ogen van anderen positief overgekomen, zelfs de extreme persoonlijkheden, die je toch overal zal aantreffen (geen kuddedieren).

Met serieuze mensen bleek je plotseling ook de grootste lol te kunnen hebben en als je behoefte had om met de "populaire lui" diepzinnig te praten bleek ook dat mogelijk te wezen.

Als je iemand ontmoette, probeerde je naast zijn menselijke fouten ook zijn goede eigenschappen te vinden. Je probeerde de vooroordelen uit je hoofd te zetten en vaak als je op een bepaalde manier over iemand dacht scheen hij bijzonder mee te vallen. Er was beter contact met anderen door acceptatie, begrip en openhartigheid. Je durfde de ander persoonlijke dingen toe te vertrouwen. Dit kon je, mede door de bewegingsoefeningen die we direct de eerste dag hadden gedaan.

Naar mijn mening zijn veel mensen een stuk ouder geworden. En al is één week niet veel, je verliest in zo'n week een hoop verlegenheid, als je daar al last van had.

Onvermijdelijk zal de ontstane groep later weer in kleinere groepjes uiteenvallen, wat ontzettend jammer zal zijn. In feite zouden we moeten streven naar samengaan tussen de groepen van Leusden en Santpoort.

Dan werd er nog gezegd dat misschien wel mensen met zichzelf overhoop zouden komen te liggen als ze de ervaring die ze hebben opgedaan niet met anderen kunnen bespreken, b.v. thuis, omdat ze daar de sfeer niet hebben geproefd.

De suggesties die voor de toekomst werden gedaan waren natuurlijk vooreerst een werkweek voor de zesde klassen en vervolgens een werkweekend voor ouders. Het is jammer dat de werkweek maar zo kort duurde (uitspraak: DE week is lang genoeg, EEN week is te kort). Er werd gehoopt dat de activiteiten van de werkweek voortgezet zouden worden. De soos of een schoolfeest zouden wel wat kunnen betekenen, maar dan moet er wel een andere vorm voor worden gevonden.

We zijn bang dat een verandering niet te verwezenlijken valt, maar neem dit a.u.b. niet als uitgangspunt !
 Voor de mensen die misschien denken dat we aan sensitivity-training hebben gedaan: dat was het zeker niet. In ieder geval niet zo dat je er gebroken van terug komt. Toch was het wel jammer dat je zo abrupt dat fijne beschermde wereldje van de Spaarnberg moest verlaten voor de harde werkelijkheid van de maatschappij.

Nog een bedankje aan Leo, Mieke en Jos, en tevens natuurlijk aan Piet Pol en Willem. Zij waren echt één van ons en hielpen mee de week tot een groot succes te maken. Hardstikke bedankt.

Miriam van de Pol (5c)

DE ZINGENDE DEURENSCHILDER

Midden in de laatste proefwerkweek van het vorig jaar, schooljaar dus, ging ik, bemand met cassetterecorder, bij Simon Carmiggelt de trap op om een interview voor de schoolkrant met hem te maken. Het duurde ongeveer een uur, hetgeen natuurlijk te veel is om op papier te zetten. Daarom moest ik een bepaald stuk er tussenuit vissen. Nou, hier is het dan; Simon Carmiggelt geeft antwoord op mijn vraag:

- "Wat was voor u de aanleiding om uw eigen verhalen op t.v. voor te te .. lezen?"

+ "Ja, ik zit nu al ver over de honderd uitzendingen heen, maar dat zat zo: Kijk, vijftien jaar geleden deed ik vrij veel t.v. en dan zat ik in allerlei cabaretprogramma's en dat soort zaken, hè En ik heb in zo'n reeks gezeten van Wim Ibo: "Artiestencafé", dat was een heel groot showprogramma, dat was elke maandag en dat moest ik aan elkaar praten. Afijn, dat heb ik toen heel veel gedaan en toen dacht ik: "God, ik hou daar maar mee op, want..... dat is toch eigenlijk mijn vak niet." Dus toen was ik daar mee opgehouden en toen deed ik eigenlijk geen t.v. meer, dat zal zo'n jaar of tien geleden zijn denk ik, of twaalf.... En toen kwam hier eens een man, enne... die man zei: "Meneer, ik werk op een fabriek, maar ik maak chansons en ik wil voor de televisie." Ik zeg: "Ja, maar daar heb ik niks over te zeggen. "Ja", zegt die man, "maar moet u luisteren, ik heb m'n dingetjes achter op m'n brommer en dan zal ik even m'n gitaar halen." En die vent haalt die gitaar. 't Was geen jongeman, 't was een man van een jaar of vijftig. En die man zei: "Zal ik u 's even wat voor zingen?" Nou, en die man begon te zingen, enne, ja dat was eigenlijk toch wel leuk wat die man deed. Hij was schilder, deurenschilder, dat schijnt een speciaal vak te zijn op een grote deurenfabriek. En die chansons die die man zong, dat waren allemaal chansons over het leven van de arbeider, en die had hij zelf gemaakt. De muziek had hij ook zelf gemaakt en hij zong heel behoorlijk. Nou, en toen had die man zo'n halfuurtje gezongen, toen zei ik: "Ja, joh, moet je luisteren, ik heb daar geen enkele macht, daar in Hilversum, maar ik wil wel proberen of je daar kunt komen voorzingen." Nu kende ik daar iemand, nog van vroeger, en ik belde hem op en zei tegen hem (dat was Joop Simons), ik zei tegen hem: "Joop, moet je 's luisteren, ik heb hier een zingende deurenschilder en dat lijkt me echt iets voor de VARA, hè da's toch mooi, "de zingende deurenschilder"? Daar moet je zo'n uitzendinkie van maken, van eerst die vent op de fabriek, dan op de brommer naar huis en dan maak je daar zo een leuk programma." "Nou", zegt Joop, "stuur hem maar hierheen, dan zullen we wel eens horen." En een week later belt hij me op en zegt: "Nou we doen het." Dat is ook gebeurd, hij kwam toen in een uitzending van twintig minuten, geloof ik, maar

dat was een bestje een dwarse man, want ik dacht: "Nou zal hij wel verschrikkelijk blij wezen", maar hij was helemaal niet blij. Want de volgende dag belde hij me op en ik zei: "Nou, het was geweldig, ik heb het gezien!" Maar die man was helemaal niet blij, want wat bleek nou; hij stond op het tweede net en op de andere kant was iet, wat erg populair was. Rob de Nijs was toen verschrikkelijk populair in die tijd. En die man zei: "Ja, Rob de Nijs aan de andere kant, er heeft niemand naar me gekeken!" Maar toen belde Joop Simons mij op en die zei: "Ik begrijp niet waarom jij niks meer doet." "Nou, zei Joop Simons, laten we maar eens praten." Toen kwamen we er dus toe dat ik een apart uitzendinkje zou maken. Nou, dat heb ik sindsdien gedaan".

Hans van Haastere (3c)

voedselkeuze en lichaamsbeweging

Een van de tekeningen uit de op schrift gestelde inleiding van Prof. Hattinga Verschure over GEZONDHEIDKUNDE, welke inleiding met lichtbeelden op een ouderavond werd gehouden. Gezondheid en welbevinden, wat doen we voor onze eigen gezondheid - minder eten maar wel lekker - een groot vraagteken achter alle consumptiereclame? Gezondheid is kiezen en een keuze vraagt kennis omtrent onze eigen body! Een bijzonder boeiende handleiding die tot nadenken stemt en niet alleen over hart en bloedvaten.

VERHALEN

"Ik hoop dat mijn werk een glimlach zal tooveren om den mond van mijn geachten lezer."

Jacob van Lennep

Toen ik de Bolwerk nr.2 onlangs nog eens doorlas, viel het me op dat er weinig verhalen in stonden. Ik dacht na wat de mogelijke oorzaken daarvan konden zijn en kwam tot de conclusie dat de belangrijkste wellicht drempelvrees was. Ik kon me er zelf niet toe brengen te geloven dat de geesten van de Piustieners zo verdord zijn dat er geen origineel verhaal kan ontstaan. Onderwerpen voor een verhaal zijn er genoeg. Het is mogelijk over het kleinste werkelijk of niet werkelijk gebeurde een leuk verhaal te schrijven. Daarom deze oproep aan jullie creativiteit.

Je hoeft niet te denken, een

gevoel dat vooral in de hogere klassen zal voorkomen, dat jouw verhaal van het niveau van een Van Lennep of Claus moet zijn om gewaardeerd te worden. Schrijf gewoon maar iets leuks. Het is heus niet noodzakelijk om één of andere bedoeling te hebben, behalve het amuseren van je lezers. Een functie van een schoolblad is dat leerlingen en leraren elkaar mogelijkheden tot verstrooiing bieden, bijvoorbeeld door verhalen, maar ook door gedichten, beschouwende stukken. Als uit die stukken geestverrijkende gedachten naar voren komen, is dat een aangename bijkomstigheid.

Om niet alleen te theoretiseren, maar ook een praktisch voorbeeld te stellen, heb ik het volgende verhaal geschreven.

VAN LENNEP

Jacob de Leeuw liep zorgeloos over de straat te slenteren. Hij had zijn wiskundeproefwerk goed gemaakt - de merkwaardige producten hadden hun dienst weer bewezen. Een paar losse gedachten over zijn toekomst speelden door zijn hoofd. Na de middelbare school zou hij wiskunde gaan studeren. En dan? Nou, dat lag hem een beetje al te ver in de toekomst...

Hij was maar gaan lopen, omdat het een heerlijke herfstdag was en omdat hij wel wat ontspanning wilde na een inspannend proefwerk. De zon scheen zo lekker dat die zijn aangename stemming nog verhoogde. De combinatie van een goede innerlijke en een goede uiterlijke gesteldheid brengt een mens altijd in een goedeluum.

De weg van school naar huis was tamelijk lang en zo kwam hij door verschillende buurten. Nu was hij in een buurt aangeland, waar mensen woonden die in de minder hoge inkomensgroepen zaten.

Er liepen enkele mensen over straat. Mensen heb je nodig om liefde van te ontvangen, maar ook om liefde te kunnen geven, dacht Jacob, toen hij een oud mannetje vertwijfeld op een stoep-rand zag staan. Hij liep meteen op de man af en vroeg of hij hem van dienst kon zijn bij het oversteken. Het gegroefde gelaat klaarde helemaal op, zodat de man een stuk jonger leek.

Terwijl de twee overstaken, zei de grijsaard dat hij het maar niets vond om altijd en eeuwig in zijn bejaardentehuis te zitten en daarom af en toe wandelingen in de omgeving maakte.

"Woont u dan in het bejaardentehuis in de Kerkstraat?", vroeg de belangstellende scholier. Oude mensen hadden een heel leven achter de rug en fascineerden hem altijd erg.

"Inderdaad, mijn jongen. Nou, ik heb er niet te klagen. Ik krijg voldoende vrijheid om te doen wat ik wil."

"En wat doet u dan zoal? Ik vraag me af hoe gepensioneerde mensen nou hun tijd doorbrengen."

Ze hadden inmiddels de overkant van de straat bereikt en Jacob liep maar een eindje met de oude man mee, omdat hij toch niets beters te doen had.

"Nou, ik ga af en toe op visite bij mijn kinderen," zei de man die het wel prettig scheen te vinden iemand te hebben, met wie hij kon praten.

"Verder kijk ik wel eens naar de teevee, als er programma's zijn die me boeien. Mijn grote passie, als je nog van zo iets kan spreken op mijn leeftijd, is echter wel lezen."

"En watleest u dan zoal?", vroeg Jacob die, zoals het iedere middelbare scholier betaamt, een open oog had voor literatuur.

"Nou, dat moderne gedoe, daar houd ik niet zo van. Wolkers, Van 't Reve, Claus en zo spreken me niet zo aan. Ik heb wel eens boeken van hen gelezen, maar als je ze dan uit hebt, blijf je met dat onbevredigde gevoel zitten van 'Was dat nou alles? Hebben ze echt niets anders te zeggen.' Nee, dan de negentiende eeuw, mijn jongen, die spreekt me veel meer aan, Van Lennep, Seets, Da Costa. Ja, van hun werken kan ik echt wel genieten."

"Ja, ik kan daar niet zo over oordelen, meneer. Ik heb uit die tijd eigenlijk alleen maar de gangbare boeken gelezen, de Max Havelaar en de Camera Obscura. Die vond ik wel goed, maar een werkelijk grote indruk hebben ze niet bij me achtergelaten."

Ze waren nu dicht in de buurt van het bejaardentehuis gekomen. Door hun drukke gesprek lieten ze niet zozeer meer op wat er om hen heen gebeurde. Of, om het preciezer uit te drukken, wat er boven hun hoofd gebeurde. In een bovenkamer van het huis, waar ze nu voorbij liepen, weerklonk een nogal opgewonden stemgeluid. Iemand was zich daar behoorlijk kwaad aan 't maken. Zijn stem werd door het converserende tweetal wel gehoord, maar de literatuur was voor hen een te interessant onderwerp dan dat ze veel aandacht aan het lawaai schonken.

Toen vond het centrale voorval van dit verhaal plaats. Jacob stond net op het punt de oude man, die, zoals hij vernomen had, Eerdmans heette, vaarwel te zeggen, toen hij tot zijn stomme verbazing een lading boeken op zijn hoofd kreeg. Eerst dacht hij dat het verbeelding was, dat het literaire gesprek hem naar het hoofd gestegen was, maar een zeer pijnlijk opkomende buil bracht hem wel tot andere gedachten...

Waarom de boeken precies op Jacobs hoofd terecht moesten komen, weet ik eigenlijk niet. Ze hadden immers even goed, en zelfs met meer kans, naast hem op de straat kunnen vallen. Het zal een toevallige samenloop van allerlei factoren zijn geweest, zoals de massa van genoemde boeken - waarbij het aantal bladzijden natuurlijk een grote rol speelde, zodat we voor het gemak de factor maar "leesbaarheid" zullen noemen - en natuurlijk ook de kracht, waarmee de boeken weggeslingerd werden...

Maar ik zal mijn publiek niet langer in spanning houden door theoretisch gezwam. De boeken werden inderdaad uit een raam geworpen, maar veel belangrijker is de vraag 'Waarom?'. Laten we om die te beantwoorden terugkeren naar onze held.

Toen Jacob enigszins bekomen was van de schrik, keek hij in de richting van het betreffende raam. Dat was echter al weer gesloten, zodat hij op die manier niet veel wijzer werd. Toen nam hij naar het voorbeeld van de grijsaard, die totaal geen aandacht aan hem schonk, zo gefascineerd was hij door de uit de hemel neergedaalde boeken, één daarvan ter hand.

Het had een mooie blauwe kaft met prachtige, gouden versiering. Op de rug van de kaft las hij:

**van lennep romantische werken
de pleegzoon I**

Toch toevallig dat het boek net één van die schrijvers was, over wie meneer Eerdmans zo enthousiast gesproken had. Van Lennep schreef historische romans geschreven te hebben. Mens kijken...

Na met een citaat van Vader Cats geopend te hebben, begon het verhaal aldus:

"Het was op den vier-en-twintigsten van Bloemaand des jaren 1598, dat de beroemde Filips van Marnix, Heer van Sint-Aldegonde, een zijner dochteren aan den Vrijheer van Asperen uithuwelijkte..."

De dichter van het Wilhelms, dat indrukwekkende lied, dat in het hart van elke rechtschapen Nederlander een plaats behoort te hebben. Het onderwerp was dus uit de Tachtigjarige oorlog, de tijd die het begin van onze zelfstandige historie is. Een tijd die hem altijd zeer geboeid had...

"Vind je dat boek leuk?", was de vraag van de grijsaard, waardoor hij enigszins opgeschrikt, omdat hij met belangstelling aan 't lezen geslagen was.

"Ja, erg boeiend, meneer Eerdmans."

"We zullen maar eens aanbellen. Ik ken de man, wiens huis dit is. Hij heet Klauws en is schrijver. Ik wil wel eens weten waarom hij die boeken uit het raam gegooid heeft."

"Ja. Hij had wel wat beter uit kunnen kijken. Ik kreeg ze nota bene op mijn hoofd!"

"Dat is niet zo mooi. Ja, ik zie een pracht van een buil. Heden te meer om hem een verklaring van zijn zonderlinge gedrag te vragen."

Hij belde aan. Een man van omstreeks dertig jaar, met een sportieve gestalte en een verzorgd uiterlijk deed open. Hij zei:

"Ha, meneer Eerdmans. Wat is er van uw dienst?"

"Jan, je hebt net je Van Lennep-boeken uit het raam gegooid! Waarom heb je dat in 's herxelsnaam nou gedaan? Deze jongeman hier kreeg ze nota bene op zijn hoofd."

"O, pardon, jongen. Ik wist niet goed meer wat ik deed. U weet, meneer Eerdmans, dat ik het manuscript van mijn roman naar een uitgever gestuurd heb. Welnu, zojuist kreeg ik het terug, met een korte brief, waarin stond dat, als ik een avonturenroman wilde publiceren, ik maar naar een uitgever van goedkope romannetjes moest gaan. Nou, dat is wel om een schrijver razend te maken! Historische romans worden tegenwoordig niet meer geaccepteerd. Nee, als je geen psychologische roman schrijft, waarin een nog exclusievere afwijking dan in eerder gepubliceerde romans geanalyseerd wordt, tel je niet meer mee."

"Ja, de strijd om belangstelling voor een ander dan gangbaar literair genre te wekken, is zwaar, zeker als het er één is dat reeds lang in onbruik is geraakt, zoals de historische roman. Maar blijf proberen je roman gepubliceerd te krijgen. Er zijn nog andere wegen. Maar waarom gooide je juist je Van Lenneps uit het raam?"

"Ik wist eigenlijk niet goed meer wat ik deed. Daarom gooide ik die boeken, die voor mij in mijn razernij de dichtstbijzijnde oorzaak van mijn leed waren, het raam uit. Het spijt me werkelijk, jongen, dat jij je op je hoofd kreeg. Als vergoeding mag je ze wel houden. Het zijn erg boeiende en leerzame boeken."

"Dank u wel meneer," antwoordde de aannemam verraste scholier, die de buil al weer vergeten was. "Ik zal ze met plezier lezen."

Dat gebeurde inderdaad zo. Na de grijsaard en de schrijver, die nog wat verder spraken, sedag gezegd te hebben, stapte Jacob, die zijn naamgenoot Van Lennep reeds was begonnen te waarderen, naar huis, nam vluchtig een maal tot zich, waaronder hij zijn moeder deelgenote maakte van het gebeurde en las dezelfde dag 'De pleegzoon' nog uit, zijn huiswerk tot het uiterst noodzakelijke beperkend.

werkweek

SANTPOORT
LEUSDEN

Klaarblijkelijk is het moeilijk duidelijk de verschillen tussen de werkweek in Santpoort en die in Leusden aan te geven. Als je luistert naar de diverse verhalen, valt op, dat het vaak dezelfde aspecten zijn die de meeste nadruk krijgen. De methoden de activiteiten buiten het programma om zijn natuurlijk geheel verschillend (creatieve aanpak - verstandelijke aanpak; drankfestijnen - bedevaarten naar Amersfoort). Doch de oorzaak hiervan ligt min of meer buiten de leerlingen zelf: in Santpoort is de methode nu eenmaal (bindend) zó, in Leusden is het de bedoeling dat het op een andere manier gebeurt. De activiteiten buiten het programma om zijn afhankelijk van de situatie ter plekke (die je toch in een zekere richting drukt). Maar opvallend is, dat naar mijn mening de doelen van beide werkweken een tamelijk grote overeenkomst vertonen, terwijl je bij het begin toch geheel onzeker bent wat er nu uit zal komen; m.a.w. dan is het nog niet te voorspellen,

wat de houding en instelling van beide groepen zal zijn. Van bijna alle kanten echter hoort men nu berichten die één ding vooropstellen: men heeft allerlei mensen beter leren kennen en begrijpen, de diepzinnigsten onder ons hebben zelfs op een gegeven moment dit stadium achter zich gelaten en zijn afgedaald tot in de diepste schachten van hun mens-zijn, waar ze met toegewijde ijver in het gruis rondgewroet hebben. Natuurlijk zijn ze niet vergeten een kleine hoeveelheid van het kostbare erts mee te nemen, doch de meesten zijn het tijdens de tocht naar boven weer kwijtgeraakt. Allen zijn weer aan het oppervlak gekomen; instortingen hebben zich nergens voorgedaan en niemand is in de talloze zijgangen verdwaald. Deze situatie vond men nu zowel te Leusden als in Santpoort: waarschijnlijk vormen de leerlingen van 5 VWO een zo homogene groep, dat hun ervaringen, ook al zijn ze gescheiden, voor een belangrijk deel samenvallen.

Wim v.d. Wurff.

the exorcist

Enige maanden geleden kwam de "grijsel-film" The Exorcist ons land binnenwaaien. De recenties in de kranten voorspelden niet veel goeds: Vele mensen in Amerika waren er flauw van gevallen en een paar mensen hadden er zelfs een hartaanval van gekregen. Wij wilden wel eens even zien wat ervan waar was dus wij erheen met 2 begeleiders voor het geval dat wij onder de stoelen terecht zouden komen. We gingen die avond naar de eerste voorstelling en het viel ons op dat de zaal aardig vol zat. Na de gebruikelijke reclames was het eindelijk zo ver.

Op het doek vertoonden zich de letters "The Exorcist" en wij zaten al met ingehouden adem te wachten op hetgeen er gebeuren zou.

Het begin was tegen onze verwachtingen in erg rustig. De hoofdrolspelers werden in verschillende omstandigheden aan ons voorgesteld. Tot de pauze was er niets van een griezelscene te bespeuren maar na de pauze begon het: Een meisje van 12 jaar werd bezeten door de duivel. Wij zaten ons zelf dood te gieren van het lachen terwijl onze begeleiders het plafond van Tuschinsky aandachtig bekeken.

De reacties van de zaal waren nog leuker dan de film waarin ondertussen het meisje op een afschuwelijk monster ging lijken en vreemde dingen deed met een kruis. (Deze scene niet ge-

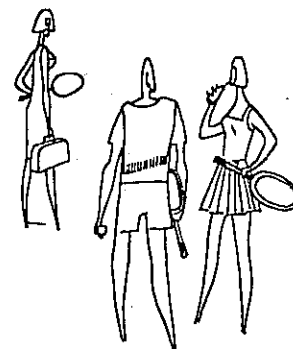
VAN DE COMMISSIE SPORT EN SPEL

In BOLWERK 2 hebben diverse sportverenigingen het een en ander over de activiteiten in hun club toegelicht.

In kort bestek volgen hieronder de namen van de door ons (O.V.) aanbevolen verenigingen, trainingstijden en contributies.

Roeien R.I.C.

Zaterdags van 10-4 uur Korte Ouderkerkerdijk 32
 contributie fl. 106,95 per jaar
 inlichtingen Stef Lauriks Despresstraat 19 i, tel. 790178

Schaken SLOTERVAART

Maandagavond om 8 uur in gebouw De Ark, van Ollenstraat 9
 contributie f. 6,- per maand
 junioren f. 3,-
 inlichtingen: Hr. D.C. Niemann Gerard Schaepestraat 11 hs, tel 843694

Basketbal D.E.D.

dinsdag 19 tot 20.30 uur dames
 20.30 tot 22 uur heren
 woensdag 19 tot 20.30 uur meisjesaspiranten
 20.30 tot 22 uur jongensjunioren
 contributie senioren f. 130,- per jaar
 junioren f. 100,- per jaar
 inlichtingen: Henk Mars, Gerard Doustraat 107'', tel. 711421

in de zalen van het Pius X

Handbal ARISTOS

Meisjesaspiranten 12, 13 en 14 jaar	- Dinsdag 17.00 - 18.15 uur	Jan van Galenhal
Jongensaspiranten 12, 13 en 14 jaar	- Dinsdag 17.00 - 18.00 uur	Ookmeerhal
Damesjunioren 15, 16 en 17 jaar	- Dinsdag 18.15 - 19.30 uur	Jan van Galenhal
Herenjunioren 15, 16 en 17 jaar	- Dinsdag 18.00 - 19.00 uur	Ookmeerhal
Meisjes B-aspiranten 12 jaar	- Woensdag 18.30 - 20.00 uur	Henricusschool
Damesjunioren - beginners	- Woensdag 20.00 - 21.00 uur	Henricusschool

contributie naar gelang leeftijd F. 5,- tot F. 10,- per maand
 inlichtingen: Cor Schmitz, Amundsenweg 8 hs, tel. 141652
 Hans de Veer, Dr. H. Colijnstraat 206'', tel. 132776

Volleybal ARMIXTOS

Maandagavond 7 uur - Donderdagavond 7 uur
 Woensdagmiddag binnenkort voor beginners
 contributie F. 60,- per jaar
 inlichtingen: Herman Wielage, Beverwijkstraat 101, tel. 278122
 Frans Kramer, Henri Polakstraat 31'', alhier

Atletiek BLAUW-WIT - ESTAFETTE

dinsdag- en donderdagavond van 18.30 tot 20.30 uur
terrein: Sintelbaan Ookmeer, ingang naast Sportacademie.
In de winter in de scholen van de Osdorper School Gemeenschap,
prof. Casimirstraat, Osdorp

woensdag van 7 - 8 uur meisjes
8 - 9 uur jongens

Elke zondag bostraining voor alle groepen aanvang 10 uur
verzamelen bij het botenhuis bij de bosbaan in het Amsterdamse bos
contributie F. 70,- per jaar
inlichtingen: G.Danko tel 134595 (na 18 uur, maar niet op trainingsavonden)

Hockey SARTO

zondag van 11 tot 3 uur voor junioren
zaterdag voor senioren
op de velden gelegen in Sportpark Sloten-West (eindh halte bus 19)
contributie ingaande per 1 januari 1975:
voor junioren die nog geen 14 jaar zijn F. 50,- per jaar
die nog geen 16 jaar zijn F. 60,- per jaar
die nog geen 18 jaar zijn F. 70,- per jaar
voor senioren die nog geen 21 jaar zijn F. 85,- per jaar
Inlichtingen: N. Heijmans, tel 177659, R. Oostenbroek, tel. 452013,
en J. Mekel, tel. 02968-4129

schriftelijke verzoeken om informatie aan H. Heijmans, Warmondstraat 189''',
Amsterdam

A T T E N T I E

Zaalsportdag 19 december a.s. voor klassen 1, 2, 3.
Bovengenoemde verenigingen zullen op die dag
in de aula voor extra attracties zorgen.

**nogmaals
de schooldas**

Zijn er onder de lezers van dit
blad soms personen, die zich voor
de suggestie van de heer v.d.
Wielen (zie Bolwerk 3) zijn gaan
interesseren? Dan zou ik jullie
gaarne uit de droom helpen. Onze
school heeft namelijk reeds sinds
haar oprichting 'n schooldas.
Deze bestaat uit 7 blauwe velden
van ongeveer 17 cm lang, afgewis-
seld met 'n rode en gele streep van
ongeveer 1½ cm. 't Geheel in
de kleuren van 't sporttenue.
Deze das was voorheen, evenals
't sporttenue, te koop bij de
fa. Eilers in de Corn. Schuyt-

straat. Ik heb nog geïnformeerd of
deze firma nog wat van deze dassen
in'voorraad heeft, doch helaas
tevergeefs.

De oorzaak van 't in onbruik
raken van deze das (op enkele
uitzonderingen na) is mij helaas
onbekend. 't Zal wel zijn zoals
met zoveel tradities:
Schoolinsigne: waar is dat de
laatste jaren gebleven?
Moderator: ook die hebben we, meen
ik, niet meer op school.
Schoolparlement en de verkiezingen
van haar leden: Ter ziele en nooit
meer herrezen.

Mw. H. Krom.

de ontwikkeling van ons geldstelsel

TWEE GOUDMARKTEN(vervolg)

Men kan nu wel onder de centrale banken de afspraak maken, dat het goud alleen voor monetaire doeleinden gebruikt mag worden, maar men zal hier toch controle op moeten uitoefenen. Er blijft immers een grote verleiding bestaan om bij collega centrale banken goud tegen de officiële goudprijs te kopen en dit dan op de vrije goudmarkt te verkopen. Aangezien de centrale banken echter elke maand een preciese opgave van de samenstelling van hun internationale reserve aan het I.M.F. dienen te sturen, zou zo'n handeling tegen de afspraak direct opvallen. Daar de desbetreffende centrale bank bij overtreding van de afspraak uit het gesloten goudcircuit gestoten kan worden, zal ze zich wel driemaal bedenken.

HET GOUDAANBOD OP DE VRIJE GOUDMARKT.

Men dacht, dat Zuid Afrika (verzorgt 75% van het goudaanbod) na de opheffing van de goudpool normaal aanbieder op de vrije goudmarkt zou blijven. Daar de monetaire goudvraag nu wegviel, zou de vrije goudprijs dan zakken tot de officiële. Zuid Afrika deed dit echter niet, daar ze namelijk alleen goud behoeft te verkopen indien er een betalingsbalanstekort bestaat. Echter toen de goudpool werd opgeheven had Zuid Afrika juist een betalingsbalansoverschot. Dit had weer tot gevolg, dat vele goudspeculanten in de wereld er heil in zagen om in Zuid Afrikaanse goudmijnaandelen te beleggen. Behalve het gewone betalingsbalansoverschot kwam er nu nog een kapitaalstroom uit hoofde van de speculatieve kapitaalbeweging het land binnen, waardoor het betalingsbalansoverschot nog verder vergroot werd. Dit betalingsbalansoverschot was echter niet blijvend en na enige tijd diende Zuid-Afrika dus weer goud op de goudmarkt aan te bieden. Zuid-Afrika wijzigde echter wel haar productie-beleid. Men zou verwachten, dat een hogere goudprijs zou leiden tot een grotere goudproductie. De regering gaf echter aan de mijnen de opdracht om eerst die erts-lagen te gaan bewerken met een lager goudgehalte. Bij de officiële goudprijs waren deze lagen niet rendabel, maar de hogere productie-kosten kunnen nu door de hogere opbrengst gedekt worden. Een en ander leidde er wel toe, dat de geproduceerde hoeveelheid goud daalde. Door deze productiebeperking zal Zuid-Afrika in staat zijn haar inkomstenbron uit het goud gedurende een langere periode te bemutten. Dit productie-beleid is een van de redenen, naast de speculatieve goudvraag, dat de goudprijs bleef zweven boven de officiële.

DE MONETAIRE ROL VAN HET GOUD IN DE TOEKOMST.

De rol van het goud als internationaal reserve- en betaalmiddel lijkt terug te lopen. Bedroegen in 1950 de goudvoorraden in handen van de nationale monetaire autoriteiten nog 70% van hun totale reserves, medio 1973 was dit nog slechts een kwart van het totaal. Dit duidt op een kleinere rol van het goud als reservemiddel. Het grote prijsverschil tussen de grondstoffenprijs (vrije markt) en de monetaire prijs van het goud (begin november 1974 \$185,25 om \$42 per troy ounce) leidt tot spanningen. Het prijsverschil wekt bij de centrale banken de verwachting van een uiteindelijke verhoging van de monetaire goudprijs. Centrale banken die een betalingsbalanstekort moeten financieren zullen derhalve alles in het werk stellen om te vermijden dat ze goud moeten afgeven tegen de lage monetaire prijs. Zij zullen eerst alle andere reserve-middelen gebruiken.

Het bekend worden van dit gedrag van de centrale banken drijft de goudprijs op de vrije markt verder omhoog. Deze ontwikkeling sterkt op zijn beurt dan weer de monetaire autoriteiten in hun mening, dat een verhoging van de monetaire goudprijs onvermijdelijk is. Aldus is een vicieuze cirkel op gang gekomen. Doordat het goud naar de bodem van de geldbuidel zakt en normaliter niet meer voor verrekeningen tussen centrale banken zal worden gebruikt, verliest het goud zijn functie van normaal betaalmiddel.

SLEUTELVALUTA.

We komen nu tot de tweede soort van internationale reserves: de sleutelvaluta. Sleutel- of reservevaluta is een valuta, die behalve als gewoon nationaal betaalmiddel ook in het internationale betalingsverkeer naast het goud als internationaal betaalmiddel wordt geaccepteerd.

Sleutelvaluta zijn niet door bepaalde internationale overeenkomsten in het leven geroepen, maar spontaan in het economisch leven zelf ontstaan. Het Engelse Pond en de Amerikaanse dollar zijn de twee bekendste sleutelvaluta geweest.

We zullen nu gaan bekijken hoe de Amerikaanse dollar sleutelvaluta is geworden.

DE ONTWIKKELING VAN DE DOLLAR TOT INTERNATIONAAL RESERVE-MIDDEL.

Indien er b.v. 100 landen zijn die met elkaar handel drijven, dan zullen er 4.950 verschillende wisselkoersen zijn. Er bestaan tussen deze 100 valuta's echter 99 onafhankelijke wisselkoersrelaties en wel tussen de eigen valuta en de 99 andere. Dit houdt in, dat niet alle 100 landen onafhankelijk van elkaar op de valuta-markt kunnen interveniëren, teneinde aan de uit de overeenkomst van Bretton Woods voortkomende verplichting van vaste wisselkoersen te voldoen. Zouden zij dit toch doen, dan is overleg over de interventietactiek nodig om te vermijden, dat in een extreem geval op een bepaald ogenblik bijvoorbeeld de Franse autoriteiten transacties zouden ondernemen om de frank ten opzichte van de dollar te doen dalen, terwijl de Amerikaanse autoriteiten in hun transacties juist een daling van de dollar ten opzichte van de frank zouden nastreven. Nu merken we geregeld, hoe moeilijk het is voor de E.E.G. om tot een gemeenschappelijk standpunt te komen. Deze problemen zullen, zo ze al oplosbaar zijn, nog groter worden, indien alle centrale banken tot een gezamenlijk standpunt ten aanzien van de te voeren interventietactiek moeten komen. Interventie door alle monetaire autoriteiten tegelijk is zonder coördinatie slechts mogelijk, indien de interventie niet met een der nationale valuta's, maar met een internationaal interventiemiddel geschiedt.

Aangezien alleen de monetaire autoriteiten van de Verenigde Staten zich onbeperkt bereid verklaard hadden om tegen de vaste prijs van \$ 35 per troy ounce goud te kopen en te verkopen, waren het voornamelijk dollars waarmee geïntervenieerd werd. Daarbij ontþielden de Amerikanen zich in feite steeds meer van actieve interventie op de valuta-markten en beperkten zich er toe om druk uit te oefenen op de andere landen, indien de koersontwikkelingen niet beviel. Immers indien b.v. Frankrijk de koers van de franse frank ten opzichte van de dollar binnen de gestelde marges hield, dan behoefde de Verenigde Staten niet ook nog eens de koers van de dollar ten opzichte van de franse frank te beïnvloeden.

Behalve het feit, dat de meeste centrale banken de dollar gebruikten als interventie-middel op de nationale valuta-markten, hielden zij de dollar ook als reserve-middel aan. Dit komt, doordat men dollartegoeden gemakkelijker overmaakt van de ene naar de andere monetaire autoriteit dan goud. Daarnaast kan men dollartegoeden beleggen, waarbij de ruime geldmarkt van de V.S. er min of meer garant voor staat, dat deze gelden, indien nodig, weer snel en zonder moeite beschikbaar komen. Op deze manier brengen de dollartegoeden rente op, hetgeen niet voor goud geldt. Dit bevordert het aanhouden van monetaire reserves in de vorm van dollars.

DE ONTWIKKELING VAN DE DOLLAR TOT INTERNATIONAAL BETAALMIDDEL.

Behalve de centrale banken had ook het bedrijfsleven oog voor de sterke positie die de Verenigde Staten op handelsgebied innamen en het feit dat 70 % van de monetaire goudvoorraad in de Verenigde Staten geconcentreerd was. Men beschouwde de dollar als een harde valuta, waarvan men niet zo snel een devaluatie behoefde te verwachten. Het bedrijfsleven ging er toe over om internationale offertes en facturen in dollars te doen luiden en er diende dan ook in dollars betaald te worden. Op deze manier werden er dus door niet-Amerikanen handelstransacties betaald met Amerikaans geld. De dollar werd internationaal betaalmiddel.

Hoe komen die niet-Amerikanen aan deze dollars? Er zijn twee mogelijkheden: 1) export naar Amerika welke betaald wordt met dollars; 2) via kredieten welke Amerikaanse banken aan deze niet-Amerikanen verstrekt.

SLEUTELVALUTA ZIJN INTRINSIEK LABEL.

In het ontstaan en het gebruik van de sleutelvaluta zit een zekere paradox. Sleutelvaluta komen in omloop, doordat de sleutelvaluta-landen een tekort hebben op de betalingsbalans. Dit kan zijn, doordat ze meer hebben ingevoerd dan uitgevoerd en dus per saldo aan het buitenland moeten betalen. Het is echter ook mogelijk, dat ze weliswaar meer hebben uitgevoerd dan ingevoerd, maar dat ze aan het buitenland meer kapitaal uitlenen dan ze met hun handel hebben verdiend. Maar juist door deze betalingsbalanstekorten daalt het vertrouwen in deze valuta, omdat men er op een gegeven moment aan gaat twijfelen of de goudvoorraad van het betreffende land wel groot genoeg is, om de in het buitenland circulerende sleutelvaluta tegen goud om te wisselen indien hierom gevraagd zou worden. Dus door de aanhoudende betalingsbalanstekorten, nodig om de in het buitenland circulerende hoeveelheid sleutelvaluta te vergroten, daalt het vertrouwen in de hardheid van die valuta en houdt ze op sleutelvaluta te zijn. Slaagt het land er daarentegen in om het betalingsbalanstekort om te buigen in een overschot, dan verdwijnen deze sleutelvaluta ook uit de omloop. Immers bij een betalingsbalansoverschot heeft het desbetreffende land meer uit- dan ingevoerd en moet het buitenland dus per saldo aan het sleutelvaluta-land betalen, waardoor deze sleutelvaluta terugstromen naar het land van herkomst en daarmee ophouden sleutelvaluta of internationaal betaalmiddel te zijn.

Een van de grootste oorzaken van de dollar-crisis lag in deze sleutelvaluta. Ik hoop hier later op terug te komen.

(wordt vervolgd)

MISVERSTAND

Met tegenzin sleepte ik me naar de antiekbeurs. Ik moest een werkstuk maken over antiek. De oude antieke tegeltjes kwamen op het laatst mijn strot uit, maar ik zette door: ik liep over de beurs met een zo interessant mogelijk gezicht. Ik stelde een onzinnige vraag aan een man over een oud chinees potje, weet je wel, van zulk dun porcelien, dat je bijna niet durft vast te pakken omdat je bang bent dat je het tussen duim en wijsvinger verpulvert. De man gaf een antwoord waarover ik niet verder zal uitwijden omdat het toch lulkoek was. Het enige wat ik verder nog uit zijn verhaal kon opmaken was dat hij zijn schoonmoeder zo aardig vond omdat ze ook zoveel van die rommel hield.

Na me met een smoes van die man ontdaan te hebben, liep ik tegen een puffende, dikke en zogenaamd sjieke dame op, die me voor de zoon van haar mans broer hield. Ik kreeg de naam "Karel" opgeplakt en werd aan minstens tien kennissen van de dame voorgesteld. De dame sleurde me over de hele antiekbeurs voordat ik haar had uitgelegd dat ik haar "Kareltje" niet was. Iedere keer als ik wat wilde zeggen, kreeg ik weer een speech naar m'n hoofd geslingerd, dat ik me vooral niet behoefde te verontschuldigen want dat ze me met plezier rondleidde. Ik liet me leiden als een hond, die zijn plasje tegen een bepaalde boom wil doen, maar die dit niet kan omdat zijn baas haast heeft en hem meetrekt. Ik kreeg van alles uitgelegd over zo'n oude stenen lavetkan, over een koperen kolenkit officieel met deuk en over meer van dat soort rotzooi. Tenslotte werd ik meegenomen naar de kantine, waar ik vol werd gegoten met koffie en kola. De dame vrat zichzelf ongens aan koek, cake, loempia's en frikan-del'en.

Toen de mededeling kwam dat de beurs zou sluiten, dacht ik dat ik eindelijk van die vrouw of zou zijn, maar het tegendeel bleek het geval: ze beweerde dat het nog maar half vijf was, en dat we makkelijk nog wat in een restaurant konden gaan eten. Ik voelde me diep ongelukkig want ik voelde me net een opgebla-

zen kikker van al het vocht dat ik tot me genomen had in de beurs-kantine.

Toen we uit het tentoonstellingsgebouw kwamen, reed er een zwarte Citroën voor en we stapten in. De Citroën reed door een hobbelig straatje en dit, te samen met de helaas nog uitstekende veren van het vehikel, deed mijn maag klotsen en tegelijkertijd voelde ik een koude rilling langs mijn wervelkolom omhoog komen, als een aap die handig een palmboom in klimt. Heelheids kwamen we bij het restaurant aan. Onderweg had ik wel de gelegenheid gehad om te zeggen wie ik was, maar ik kon de dame gewoon niet teleur stellen, op dat moment althans. Daarbij had ik het veel te druk met het binnenhouden van mijn maaginhoud.

We betraden het restaurant. Daarbinnen zag je ook allemaal van die antieke dingen. Weer liet ze me allerlei dingen zien. Daarna gingen we aan een tafeltje zitten. Een speenvarken vol gestoofde peren werd opgediend na verloop van tijd. Ik at met kleine hapjes en toen ik genoeg had zei de dame dat het niet gaf want dat ze verder zelf alles wel opkon. Bij de laatste peertjes kreeg ze het eindelijk ook moeilijk, maar ze zei dat ze alles op zou eten want ze had ervoor betaald.

Na haar kaartje in ontvangst te hebben genomen nam ik afscheid van de dame, en verliet ik het restaurant. Toen ik op de tram stapte was het speenvarken al wat gegakt en ik had niet zo'n vol gevoel meer. De dame heb ik nooit meer ontmoet tot nu toe. Ik had mijn maag zo vol van antiekbeursen dat ik voor mijn werkstuk alleen nog maar bibliotheekboeken heb gebruikt. Dat ging blijkbaar ook want ik had er een zeven voor.

Rob Meijer 3d

Zou er geen muziek kunnen worden gedraaid in de pauze ?

Vier leerlingen uit kl. 2

surprise sub rosa

Om vijf uur waren er natuurlijk alleen lieden met een slecht rapport op de theesoos. Langzaam soppend zaten ze 'n een, vier of twee te verdrinken in kopjes rozebottelthee. Iedereen, die wel een goed rapport had, was natuurlijk allang naar huis, om van de hele familie complimentjes in ontvangst te nemen. Want iedereen verlangt naar een complimentje. Daarover sprak ik eens zo'n echte oude rooie socialist bij de kapper. Nauw, toen die nog zo'n broekie van twee turven was, was-ie dol op figuurzagen. Hij had eens een keer druk zitten zagen, een keurig rondje uit 'n sigarekissie. "Het viel", zei-ie "van ellende uit mekaar, maar dat hinderde toen niet." En trots als een pauw liet hij het zijn vader zien, deze nam het in een van z'n handen, keek erna en kneep het toen fijn.

En velen zal het zo vergaan, die nu trots op hun fietsjes naar huis sjeesen, het rapportje in de hand. Denk maar niet ergens een groter compliment te krijgen dan wat zwak gemurmel als een sterke hand, die kruimels zaagsel strooit voor wat de bewondering

moet zijn voor een kunstwerk, ach arm kind!

En daarom ben ik hier, op de theesoos en babbel wat bij kopjes dampende thee. Waarover? Tja...

Al wat hier onder de roos
geschiedt
laat het aldaar en meldt
het niet.

Leraren waren er niet. Die waren weggebleven om al die twisten over te lage cijfers en dergelijke te vermijden. Ach zulke touwtrekkerijen (naar engels voorbeeld) lopen toch altijd uit op mislukte lynchpartijen omdat het touw nooit sterk genoeg is. En zo'n rapport is net een sinterklaas-surprise: niet grappig, maar toch kan je er beter om lachen. Een leraar ziet zich trouwens het liefst als een goedheilig-man. Met pieterbaas en zak prevelt hij dan het devies van het spinhuis:

Schrik niet, ik wreek geen quaet
maar dwing tot goet
straf is myn hant:
maar lieflyk myn gemoet.

Kom, joh, schrik niet, zeg je versje op en je mag naar je plaats. Sint blij, piet blij en....die zak blij.

Titus Maria Williams

gedachtengang

Dit zijn mijn eerste wankel schreden op het smalle Bolwerkpad. Gelukkig voor de lezer is het onmogelijk, op een schrijfmachine vibrerend schrift te produceren, want dan zou dit stukje onleesbaar geworden zijn. Nervositeit ligt geheel niet in mijn aard, integendeel, doch als, door belofte gedwongen, schrijver is het min of meer lastig, een zodanig onderwerp te kiezen, dat er een redelijke belangstelling onder de leerlingen voor bestaat.

En dat is nu net waar de schoen wringt. Bestaat er wel zo'n onderwerp? Ik meen echter mijn eigen vraag bevestigend te moeten beantwoorden. Welis-

waar is hiermee het probleem niet van de baan. Zie een van deze punten maar eens te vinden. Als u het reeds eens geprobeerd heeft, zult u met me eens zijn, dat het een Sisyfus-arbeid is, om, om in de klas-sieke hoek te blijven, van een Tantalus-kwelling nog maar te zwijgen.

Een voor mij onbevredigende oplossing is, een stukje te schrijven over onderwerpen die de auteur interesseren, met, voor lafaards: binnensmonds, de spreuk:

LAAT DEGENE DIE ZEGT DAT
HIJ HET BETER KAN, DAT
IN PRAKTIJK BRENGEN!

Ik heb deze mogelijkheid namelijk getest, maar kwam tot de

conclusie, dat het geschrevene teleurstelde en ik vroeg me af hoe ik zoiets op papier had kunnen zetten.

Tenslotte werd mijn denken gehonoreerd met het eenvoudigste, doch meest uitgebreide en fascinerende onderwerp, te weten:

N I E T S,
doodgewoon

N I E T S.

Slappe oplossing? Welnee, hoe komt u daar nu bij? Ik zie anders geen reden, waarom iemand zo een allemachtig end papier vol kan krijgen zonder ook maar

I E T S

te zeggen. Want u zult het toch met mij eens zijn, dat dit geschrevene werkelijk

N E R G E N S

op slaat:

E, Gouw.

Mevr. Hoving de voorzitter van de oudervereniging, heeft helaas moeten besluiten haar taak als voorzitter te moeten beëindigen omdat het werk gewoon teveel dreigt te worden. Binnen de oudervereniging proberen we nu het voorhanden werk zodanig te verdelen over de leden dat er geen hiaten ontstaan.

De Heer de Smet zal dit schooljaar optreden als waarnemend voorzitter.

Doordat aan het eind van dit lopende schooljaar wederom enkele ouders het bestuur van o.v. gaan verlaten omdat zij geen kinderen op Pius X meer hebben, zoeken wij naarstig naar ouders die hun plaats willen innemen.

Wie denkt binnen de o.v. iets voor het Pius X te kunnen doen, laat hij, of zeker ook zij, het niet onder stoelen of banken steken. Wilt u geïnformeerd worden over het werk in de o.v. neemt u dan vrijblijvend contact met ons op.

HET SCHOOLBORD VAN DE HEER VERHAGEN.

De laatste ouderavond over sport: Een werkelijk zeer geanimeerde avond met een open gesprek en veler inbreng.

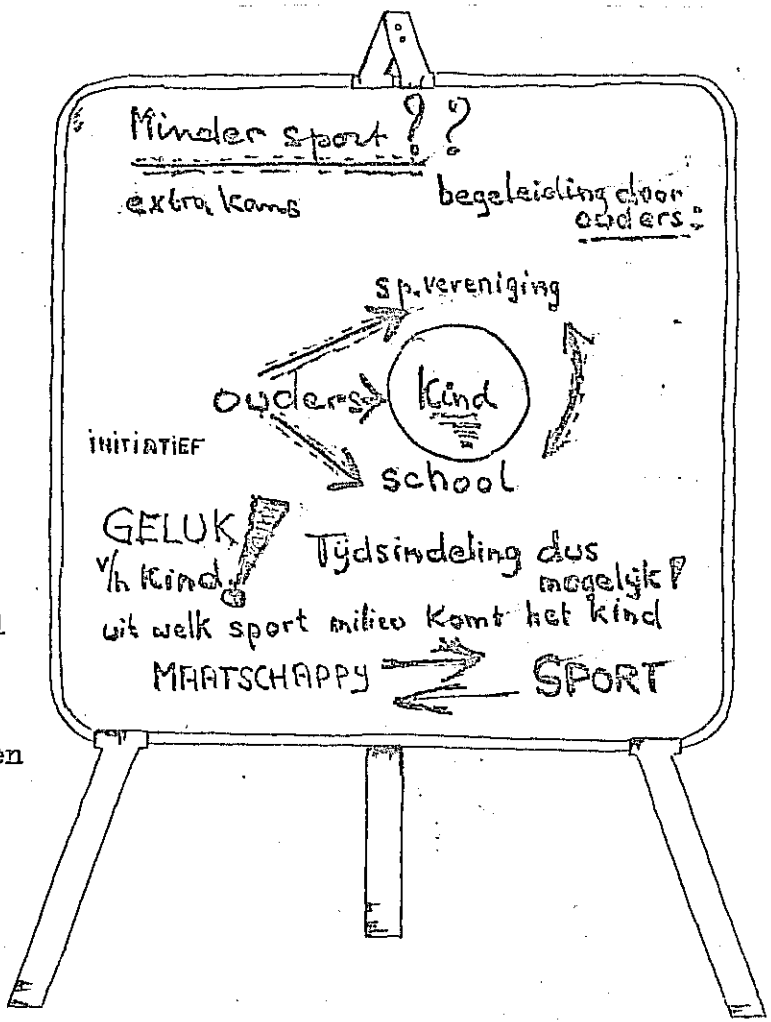
Voor wie er was; hiernaast het bord als geheugensteuntje, mogelijk beter dan een lang verslag.

Een belangrijke avond met als conclusie : voor de gemiddelde leerling is sport nooit een sta in de weg voor de studie !

Niet minder sport - integendeel er wordt door een te klein aantal leerlingen relatief te weinig aan sport gedaan.

Hartelijk dank aan de Heer Verhagen en z'n begeisterende leiding van dit sportieve gesprek.

E.S.

DEKANOLOGIA

OFWEL: BERICHTEN VAN HET SCHOOLDEKANAAT

Fragment uit Bericht van de Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen van 7 oktober 1974 aangaande aanvullende examens voor VWO en HAVO:

Voor hen, die in het jaar 1975 het diploma gymnasium A of B (nieuw), atheneum A of B of h.a.v.o. zullen hebben behaald, zal in het najaar van 1975 de mogelijkheid bestaan hun vakkenpakket uit te breiden d.m.v. een aanvullend examen in ten hoogste twee vakken.

Voor deze categorie kandidaten zijn nog de navolgende bepalingen van belang:

- a. als vakken van het aanvullend examen komen alleen in aanmerking vakken, die geen deel hebben uitgemaakt van het aan te vullen examen;
- b. de aanmelding moet geschieden vóór 1 september 1975 bij het voor de betreffende examensoort genoemde adres; (zie hieronder)
- c. bij aanmelding moet worden opgegeven in welk vak/welke twee vakken men een aanvullend examen wenst af te leggen;
- d. bij aanmelding moet een fotocopie van het in 1975 behaalde diploma gymnasium A/B, atheneum A/B, h.a.v.o. en van het bijbehorende cijferlijstje worden overgelegd;
- e. voorts moet bij aanmelding een uittreksel van het bevolkingsregister worden overgelegd;

Het examengeld bedraagt voor een aanvullend examen - ongeacht het aantal vakken- f.50.-

Aanmelden voor het:

(aanvullend) staatsexamen gymnasium A of B,

(aanvullend) staatsexamen atheneum A of B, dan wel

(aanvullend) staatsexamen h.a.v.o.:

vóór 1 september 1975 bij de heer R.J. Seegers,
Bekhofweg 12 te Boyl, post Noordwolde (Fr.).

Namens de staatssecretaris,

mr. D.G. Jansen

Uit: Financieël Dagblad van 1 november 1974:

Achtste vak telt niet mee bij toelating tot universiteit.

De aanwezigheid van een achtste vak in het eindexamenpakket van een gymnasium- of atheneumleerling geldt niet als voorwaarde om bij voorrang tot een studierichting met een numerus fixus te worden toegelaten. Het achtste vak telt ook niet mee bij de bepaling van het gemiddelde eindexamencijfer.

Dit heeft staatssecretaris Klein van onderwijs geantwoord op vragen van Tweede Kamerleden. Onlangs was op de algemene vergadering van de vereniging van Schoolleiders verteld dat een leerling zonder loting tot de medicijnenstudie (waarvoor een numerus fixus geldt) werd toegelaten hoewel zijn gemiddelde eindexamencijfer slechts 6,0 bedroeg, op grond van het feit dat de betrokken kandidaat een achtste vak had.

P.S. (van de hand van de dekanen): Laat je eventuele keuze van een achtste vak niet door de inhoud van dit bericht beïnvloeden, want als je in staat bent een achtste vak te kiezen (dit hangt van allerlei factoren af zoals: capaciteiten, beschikbare tijd en mogelijkheden die de school biedt) kan dat alleen maar een positieve uitwerking hebben op je algemene ontwikkeling en keuzemogelijkheden voor studie en beroep.

GEHEUGENSTEUNTJE VOOR ALLE VWO-ERS!!!

Vergeet de data van de voorlichtingsdagen aan de Universiteiten en Hogescholen niet! We verwijzen iedereen die daar belangstelling voor heeft naar Bolwerk no 3 van november.

OPLEIDINGEN VOOR DE GEZONDHEIDSZORG

In het jaar 1975 zullen twee hogere beroepsopleidingen voor verpleegkundigen (h.b.o.v.), te weten te Amsterdam en te Voorburg, met het onderwijs aanvangen, zodat het aantal opleidingen voor verpleegkundigen op dit niveau op vier wordt gebracht.

HEMSTONDERWIJS

Het ingang van het schooljaar 1975-1976 wordt een begin gemaakt met het eerste jaar van de opleiding voor het conservatoriumdiploma uitvoerend musicus.

H.O. OPLEIDINGEN

Het is niet veratwoord de opleidingscapaciteit aan de vijf academies voor lichamelijke opvoeding uit te breiden. In 1974 was het aantal beschikbare plaatsen 710, het aantal eerstejaarsstudenten was echter 2048. Het aantal afgestudeerden dat jaarlijks beschikbaar komt ligt veel hoger dan de geschatte vervangingsbehoefte in het onderwijs. Binnen afzienbare tijd zal hierdoor een teveel aan leraren in dit vak ontstaan. Op grond hiervan moet worden bezien of in het belang van de abiturienten een beperking van de huidige opleidingscapaciteit gerechtvaardigd is.

DE NIEUWE LERARENOPLEIDING

De Tweede Kamer ging dit jaar akkoord met een nieuwe lerarenopleiding tweede en derde graad met een meervoudige bevoegdheid. Hetzelfde uitgangspunt is gekozen voor de nieuwe part-time opleidingen voor tweede en derde graad n.l. studie van een hoofdvak met een verwant bijvak. Tussen hoofdvak en bijvak moet verwantschap bestaan, zodat transfer - van vakinhoudelijke en onderwijskundige kennis, vaardigheden en inzichten - van het hoofdvak naar het bijvak mogelijk is. Tweede en derde graads abiturienten zullen in de toekomst door kunnen stromen naar het eerstegraads niveau. (universiteit)

Invoering van het tweevakkensysteem van de nieuwe leraren-opleiding zal mogelijk geschieden voor hen, die voor het eerste studiejaar van de cursus 1974/1975 staan ingeschreven. In ieder geval voor de eerstejaarsstudenten 1975/1976. In 1975 zal gestart worden met uitbreiding van het aantal opleidingen in de vakken tekenen, handvaardigheid, textiele werkvormen en huishoudkunde. In 1975 zal ook begonnen worden met opleidingen gezondheidskunde en omgangskunde. Een overzicht van de uitbreiding van het aantal opleidingen is te zien in onderstaand schema:

Instituut	Vakken	wi	na	sk	bi	tek	hand.	tex.	hkk.	gezk.	omgk.
<u>Moller</u> (Eilb.)		+	+	+	+	75	75	+	+	75	75
<u>Vrije I.</u> (A'dam)		+	+	+	+	75	75	+	+	75	75
<u>Ubbo Km.</u> (Leeuw.)		+	+	+	+	+	+	+	75	75	
<u>SOL</u> (Utrecht)		+	+	+	+	+	+	+	+	75	75
<u>d'Witte L.</u> (A'dam)		75	75			75	+	+	+		
<u>GL</u> (Rijm.)		+	+			75	75	75	75		
<u>ZNH</u> (Delft)		+	+			75	75	+	+	75	+

verklaring: + = gestart vóór 1975
75 = start in 1975

Mia Deelen
Hans Rurup
Marianne Heintjes

LAATSTE NIEUWS

Amsterdam (van onze sportredactie):

Aanstaande zaterdag 7 december (noteert u de datum vast) heeft het treffen plaats tussen de teams van Pius X en Lely, in het kader van de basketbal-competitie.

Het belangrijke treffen zal weer worden opgeluisterd door een menigte scholieren van het Lely-lyceum, die het Lely-team weer danig zullen steunen.

Het verbazingwekkende is echter dat het Pius X-team zich kan beroepen op weinig of geen supporterschare, terwijl, dit mag wel even vermeld, ons (ja, OQ) team in de hoogste regionen van de eerste klasse meedraait. Pius X-ers, laat je niet aftroefen door mensen van het Lely-lyceum (chauvinisme ?) en kom je medescholieren aanmoedigen.

Dus: 7 december
zaterdagmiddag 16.10 uur
Ookmeerhal (sportpark Ookmeer naast atletiekbaan)

Veld I

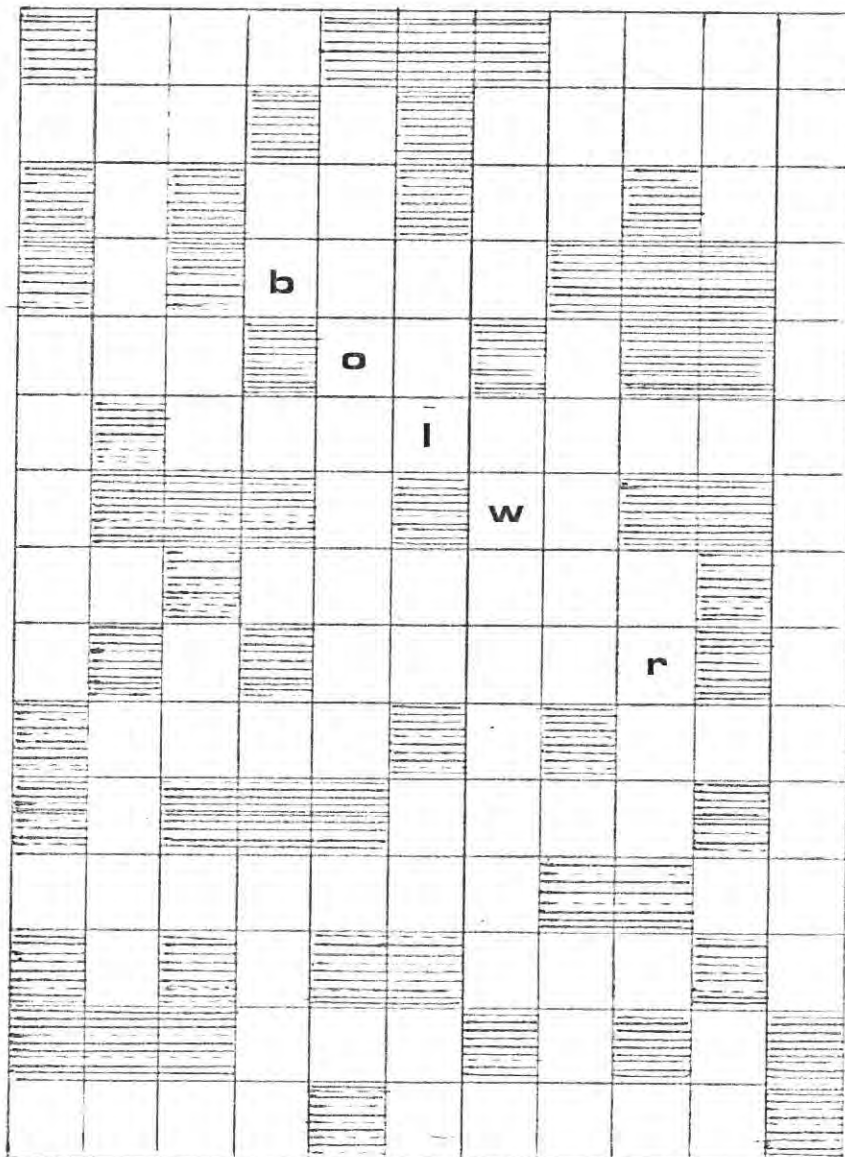
KRUISWOORDPUZZEL

Horizontaal:

1. tegenovergestelde van plus 3. deel van een dier 7. beest 9. daardoor komt een auto vooruit 10. afkorting compagnon 11. reeds 12. muzieknoot 13. meisjesspeelgoed 15. afkorting v. laboratorium 18. tuinonderdeel 20. niet recht stuk in de weg 21. voorzetsel 22. tegenovergestelde v. slechtsten 26. groente 27. vogel 28. afkorting oktober 29. middel om de ramen te lappen 30. eisdien 32. persoonlijk voornaamwoord 33. groente 35. voorzetsel 38. kleurstof 39. onderdeel van een boot.

Verticaal:

1. moeder 2. vervoeging van zijn 3. kluit 4. jongensnaam 5. zintuig 6. verkleind meervoud voor een tocht met een trein 8. hoofd van een dier 9. daar be- waar je je papieren in 14. voorzetsel 16. kledingstuk 17. vellen of vermoorden 19. gaap 23. noot der diatonische toonladder 24. zinnelijk waarneembare aanduidingen 25. inleidend woord 27. nauwgezet 28. voorzetsel 29. persoonlijk voornaamwoord 31. daar verblijft een mens na zijn dood 34. beschermende laag bijv. om de auto 36. niet ervoor maar er.... 37. toonloze vorm van daar.

GEHEUGENSTEUNTJE voor de vierde klassers.

Van de vierde klassen zijn er het vorig schooljaar + 25 getest door Mevr. Bos - v. Mechelen. Degenen van de geteste vierde klassers, die dat willen, kunnen een gesprek met haar aanvragen. Aan dit gesprek zijn geen kosten verbonden. Het bedrag dat het vorig jaar betaald is, geeft recht op hulp tot en met de 6de klas. Wie zo'n onderhoud wil, kan zich opgeven bij mij.

Mia Deelen.

Marlies Spruit (2b)
Frank Spruit (3h).

SAMSAM

13 december, 14.30 - 17 uur.
Gelegenheid om kerstkaarten te maken. Verder, muziek, spelen, tafeltennis enz.
Kom allemaal, dan wordt het een gezellige middag.

EPILOOG

Toen we 25 nov. j.l. de voorpagina van dit nummer aan dhr. Slimmers ter vermenigvuldiging doorgaven bevroedden we niet dat we binnen enkele dagen zoveel kopy zouden ontvangen, dat deze niet meer in één nummer te verwerken zou zijn. Vandaar dat we aan de binnenkant van de voorpagina mededeelden dat BOLWERK nr 5 14 januari a.s. zou verschijnen.

Nu we bij de laatste pagina aangeland zijn moeten we dit bericht herzien. BOLWERK nr 5 zal niet 14 jan. a.s. doch reeds 17 dec. a.s. verschijnen.

In dat nummer zult u o.a. een interview aantreffen met dhr. H.Ch.M. de Vilder, die sinds aug. j.l. aan onze school verbonden is als leraar godsdienst, maatschappijleer en dramatische vorming; alsmede een interview met George Möller, "een - zoals hij in het interview genoemd wordt - van de meest bekende leerlingen van de school".

Kopy voor BOLWERK nr 5 zien we gaarne vóór 10 december tegemoet.